

OP-Pohjola-ryhmän
tilinpäätöstiedote 1.1.-31.12.2012



OP-Pohjola-ryhmän tulos ennen veroja parani 15 % - liiketoiminnan kasvu jatkui vahvana

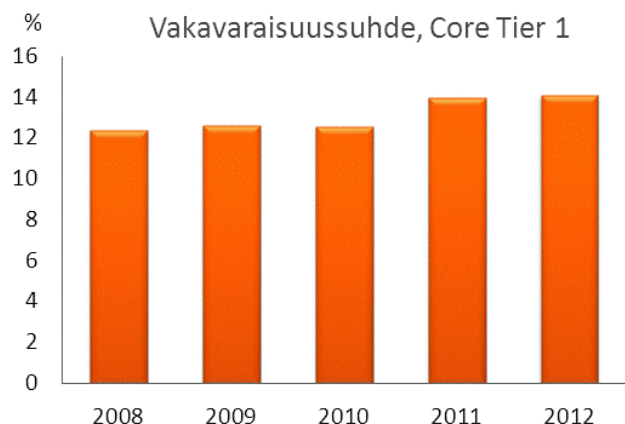
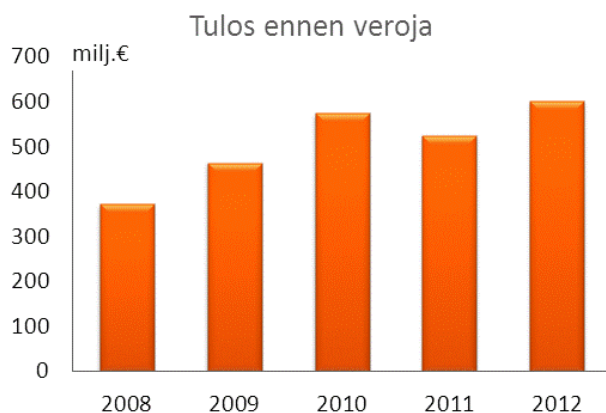
- OP-Pohjola-ryhmän vuoden 2012 tulos ennen veroja oli 601 miljoonaa euroa (525). Vahinkovakuutus- ja varallisuudenhoidosegmentit paransivat tulostaan selvästi. Pankkitoiminnan tulos oli edellisen vuoden tasolla.
- Tulos käyvin arvoin nousi uuteen ennätykseen eli 1 299 miljoonaan euroon sijoitusten arvonnousujen johdosta.
- Ryhmän tuotot kasvoivat yhteensä 10 prosenttia. Korkokate supistui 3 prosenttia, mutta muut tuotot kasvoivat 21 prosenttia. Kulukasvu oli 9 prosenttia.
- Saamisten arvonalentumiset olivat 99 miljoonaa euroa (101).
- Viimeisen vuosineljänneksen tulos ennen veroa oli 108 miljoonaa euroa (37).
- Core Tier 1 -vakavaraisuus oli vahvalla 14,1 prosentin tasolla (14,0). Ilman riskiperusteisten laskentamenetelmien hyötyjä rajoittavan siirtymäsäännöksen vaikutusta vakavaraisuus oli 14,8 prosenttia (14,0)
- Pankki- ja vahinkovakuutustoiminnan yhteisten asiakkaiden määrä kasvoi ennätykselliset 126 000.
- Yritysluottokanta kasvoi 9, asuntoluottokanta 8 ja talletukset 9 prosenttia. Vahinkovakuutuksen maksutuotot kasvoivat katsauskaudella 10 prosenttia.
- Joulukuussa päättyivät keskusyhteisökonsernin uudelleenjärjestelyyn liittyneet yt-neuvottelut. Neuvottelujen lopputuloksena keskusyhteisökonserni päätti vähentää 561 työpaikkaa. Lisäksi 150 henkilön työtehtävät ulkoistetaan.
- Vuoden 2013 tuloksen arvioidaan muodostuvan samantasoiseksi tai vähän pienemmäksi kuin vuotta aiemmin. Tarkemmin kohdassa "Vuoden 2013 näkymät".

OP-Pohjola-ryhmän avainlukuja

	1-12/2012	1-12/2011	Muutos, %
Tulos ennen veroja, milj.e	601	525	14,5
Pankkitoiminta	437	447	-2,2
Vahinkovakuutus	92	8	
Varallisuudenhoito	101	47	
Palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille	192	176	8,8
	31.12.2012	31.12.2011	Muutos, %
Omien varojen suhde omien varojen vähimmäismäärään (Rava)	1,90	1,80	0,10*
Vakavaraisuussuhde, Core Tier 1, %	14,1	14,0	0,1*
Järjestämättömät saamiset luotto- ja takauskannasta, %	0,46	0,47	-0,02*
Pankki- ja vakuutustoiminnan yhteiset asiakkaat (1000)	1 425	1 299	9,7

* suhdeluvun muutos

Tuloksen vertailulukuna on käytetty vuoden 2011 vastaavien jaksojen lukuja. Tase- ja muiden poikkileikkaustyyppisten erien vertailulukuna on käytetty vuoden 2011 lopun tilannetta, ellei toisin mainita.



Pääjohtaja Reijo Karhisen kommentit

OP-Pohjola-ryhmän vuosi 2012 oli monivivahteinen ja tapahtumarikas. Saavutimme vaikeissa olosuhteissa edellisvuotta paremman tuloksen ennako-odotustemme mukaisesti. Kasvoimme voimakkaasti säilyttäen samalla vahvan vakavaraisuutemme. Pankki- ja vahinkovakuutustoimintojen yhdyntyminen jatkui kiihtyvällä vauhdilla. Saimme ennätysmäärän uusia yhteisiä asiakkaita. Tämä on vahva viesti henkilöstömme osaamisesta sekä tuotteidemme ja palveluidemme kilpailukyvästä.

Olosuhteet huomioiden olen erittäin tyytyväinen tulosvuoteen 2012. Hidas talouskasvu, historiallisen matala korkotaso ja monet uudet viranomaislähtöiset muutokset loivat haastavan tulosympäristön. Tulospäätöksemme perustui onnistumiseen vahinkovakuutus- ja varallisuudenhoidoliiketoiminnoissa. Sijoitustoiminnan tuotot kasvoivat, mutta korkokatteemme kääntyi ennakoituun laskuun. Pankkitoiminnan tulos jäi lievästi edellisvuotta pienemmäksi. Loppuvuodesta tuotot kasvoivat vahvasti ja käänsivät tuottojen ja kulujen kasvueron koko vuodelta positiiviseksi. Suotuisa sijoitusympäristö nosti ryhmän tuloksen käyvin arvoihin uuteen ennätykseen.

OP-Pohjola-ryhmä on Suomen suurin asunto- ja yritysrahoittaja. Tähän asemaan kuuluvan vastuun hoidimme mielestäni hyvin myös viime vuonna. Luottokantamme kasvuluvut olivat erittäin vahvat. Toimialaa selvästi nopeammin kasvanut luotonantomme korostaa OP-Pohjola-ryhmän merkittävää kansantaloudellista roolia koko maamme taloudellisen toimeliaisuuden ja työllisyyden edistäjänä. Valmiutemme kantaa vastuuta asiakkaiden rahoitustarpeista näkyy markkina-asemamme vahvistumisena. Erinomaiset kasvuluvut perustuvat vahvaan vakavaraisuuteemme ja perustehtävämme mukaiseen suhtautumiseen asiakkaittemme tarpeisiin ja odotuksiin.

Finanssitoimialan merkittävä ja syvenevä murrosvaihe vaatii suurta valppautta, jatkuvaa sopeutumista ja ennakkointia tulevien toimintaedellytysten turvaamiseksi. Myös me rakensimme määrätietoisesti perustaa vielä vaativimpien vuosien kohtaamiseen. Keskusyhteisökonsernissa syksyllä käynnistämämme uudelleenjärjestelyohjelma ja Vallila 2015 -toimitilainvestointi tähtäävät lähivuosien aikana merkittäviin kustannussäästöihin. Näistä säästöistä kaksi kolmasosaa syntyy muista kuin henkilöstökuluista.

Toimintaympäristön muutosta hallitsevat sääntelyn ja verotuksen kiristyminen niin EU-tasolla kuin kansallisestikin. Näiden ohjaamiseksi tarvittava koordinoitu kokonaissuunnitelma kuitenkin puuttuu. Muutosten myötä toimialan kannattavuuspaineet lisääntyvät ja pankkien rahoitusmahdollisuudet heikkenevät samalla kun asiakasrahoitus allokoituu uudella tavalla. Tästä kärsivät erityisesti pk-yritykset, joiden rahoituksen saatavuus on uhattuna ja kustannukset ovat nousussa. Maamme talouskasvun ja työllisyyden turvaajista on näin tulossa sääntelyn ja kiristyvän verotuksen uhreja.

Vuosi 2013 on alkanut EKP:n vahvalla myötävaikutuksella aiempaa luottavaisemmissa merkeissä. Tästä huolimatta kannan kasvavaa huolta Suomen talouden tulevasta kehityksestä. Olemme heiveröisellä kehityspolulla. Ilman talouskasvua ei synny uusia työpaikkoja. Tarvitsemme rohkeita ja kannustavia poliittisia päätöksiä. Veronkorotusten tie on kuljettu loppuun.

OP-Pohjola-ryhmän taloudelliset puskurit ovat vahvat ja luotonmyöntökyky terveellä pohjalla. Kannamme jatkossakin omalta osaltamme vastuuta talouskasvun edellytyksistä. Vahva osuustoimintaperustamme velvoittaa meidät siihen.

OP-Pohjola-ryhmän tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2012

Sisällysluettelo

Toimintaympäristö.....	4
Ryhmän tulos ja tase.....	5
Vakavaraisuus, riskiasema ja luottoluokitukset	7
Loppuvuoden näkymät.....	9
Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin	10
Pankkitoiminta	10
Vahinkovakuutus	13
Varallisuudenhoito	15
Muu toiminta	17
OP-Pohjola-ryhmän rakenteessa tapahtuneet muutokset.....	17
Henkilöstö ja palkitseminen.....	17
OP-Pohjola osk:n hallinto	18
Uudelleenjärjestelyohjelma	18
Investoinnit ja palvelukehittäminen.....	18
Tuloslaskelma	
Laaja tuloslaskelma	
Tase	
Oman pääoman muutoslaskelma	
Rahavirtalaskelma	
Liitetaulukot:	
Liite 1. Laatimisperiaatteet	
Liite 2. Tunnusluvut ja niiden laskentakaavat	
Liite 3. Tilikauden aikana hankitut liiketoiminnot	
Liite 4. Tuloskehitys vuosineljänneksittäin	
Liite 5. Korkokate	
Liite 6. Saamisten arvonalentumiset	
Liite 7. Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	
Liite 8. Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	
Liite 9. Palkkiotuotot ja -kulut, netto	
Liite 10. Kaupankäynnin nettotuotot	
Liite 11. Sijoitustoiminnan nettotuotot	
Liite 12. Liiketoiminnan muut tuotot	
Liite 13. Taseen luokittelu	
Liite 14. Käypään arvoon arvostettujen rahoitusinstrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti	
Liite 15. Vahinkovakuutustoiminnan varat	
Liite 16. Henkivakuutustoiminnan varat	
Liite 17. Vahinkovakuutustoiminnan velat	
Liite 18. Henkivakuutustoiminnan velat	
Liite 19. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	
Liite 20. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen	
Liite 21. Omat varat ja vakavaraisuus	
Liite 22. Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus	
Liite 23. Annetut vakuudet	
Liite 24. Taseen ulkopuoliset sitoumukset	
Liite 25. Johdannaissopimukset	
Liite 26. Liiketapahtumat lähipiirin kanssa	

Toimintaympäristö

Maailmantalouden kasvu hidastui vuonna 2012 ja jäi viime vuosikymmenen keskiarvoa hitaammaksi. Talouskehitys oli runsaan epävarmuuden värittämää ja epätasaista. Yhdysvalloissa talous kasvoi kohtuullisesti ja työllisyys parani. Euroalue vajosi lievään taantumaaan.

Euroalueen velkakriisi sävytti edelleen rahoitusmarkkinoiden kehitystä. Epävarmuus lisääntyi alkukesällä Kreikan vaalien seurauksena. Vuoden jälkipuoliskolla pahimmat velkakriisihuolet hälvenivät Euroopan keskuspankin ilmoittamaa valtiolainaosto-ohjelmastaan.

EKP laski ohjauksorkonsa 0,75 prosenttiin ja lisäsi alkuvuonna voimakkaasti markkinoiden likviditeettiä poikkeuksellisilla pitkäaikaisilla rahoitusoperaatioilla. Markkinakorot laskivat vuoden aikana ennätyskellisen alas.

Suomen talouskehitys jäi heikoksi vuonna 2012. Hyvän ensimmäisen neljänneksen jälkeen talouden toimeliaisuus vaimeni vuoden mittaan. Kotitalouksien kulutus tuki talouskasvua. Sen sijaan vienti ja investoinnit olivat vaisuja. Hidastuneen talouskasvun seurauksena työttömyys alkoi nousta loppuvuonna. Asuntojen hinnat nousivat muutaman prosentin, mutta asuntokauppa ja -rakentaminen vähenivät hieman.

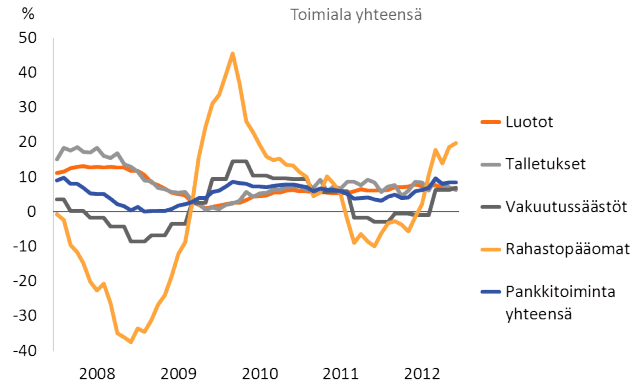
Maailmantalouden kasvunäkymät ovat vuonna 2013 edelleen keskivertoa vaisummat. Euroalueen talouskehitys säilyy heikkona. Suomen talous kasvaa parhaimmillaankin hitaasti. Euroopan keskuspankki pitää ohjauksorkonsa alhaalla ja tarvittaessa tukee poikkeustoimin talouden vakautta. Euribor-korot pysyvät ennätysalhaalla.

Pankkisektorin luottokanta kasvoi viime vuonna 7 prosenttia, mikä oli selvästi euromaiden keskimääräistä kasvua nopeampaa. Kotitalouksille myönnettyjen luottojen kehitys jatkui verrattain vakaana laskevien markkinakorkojen tukemana. Yritysluottojen kysyntä sitä vastoin vaimeni jälkimmäisellä vuosipuoliskolla talousnäkemien heikentymisen seurauksena. Luottokannan kasvunäkymät vuodelle 2013 ovat viime vuotta vaisummat.

Rahasto- ja vakuutusäästöt nousivat rahoitusmarkkinoiden myönteisen kehityksen seurauksena vuoden 2012 jälkimmäisellä vuosipuoliskolla. Osakekurssit kohosivat Suomessa vuoden aikana keskimäärin noin 10 prosenttia. Rahastojen nettomerkinnot lisääntyivät ja henkivakuutuksen maksutulo kääntyi nousuun. Talletuskannan kasvu hidastui hieman vuoden loppua kohden markkinakorkojen laskun ja riskinottohalukkuuden palautumisen seurauksena. Talletuskanta oli vuoden lopussa 6 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin.

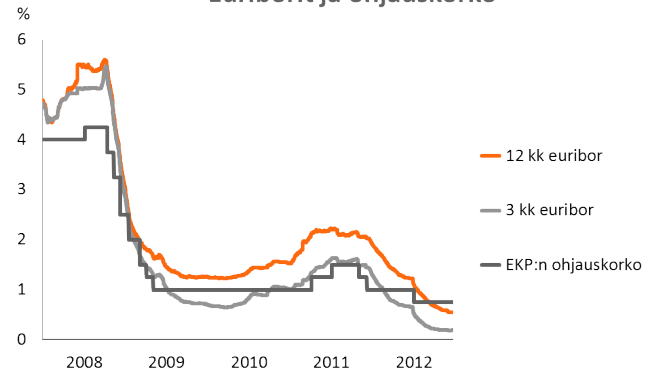
Vahinkovakuutussektorin yhteenlaskettu maksutulo kasvoi edelleen vakaata noin 6 prosentin vuosivauhtia. Maksetut korvaukset lisääntyivät aiempaa hitaampaa 4 prosentin vauhtia. Korvausmenojen kasvun hidastumista selittävät erityisesti edellisvuotta suotuisammat sääolosuhteet.

Pankkiliiketoiminnan 12 kk muutos



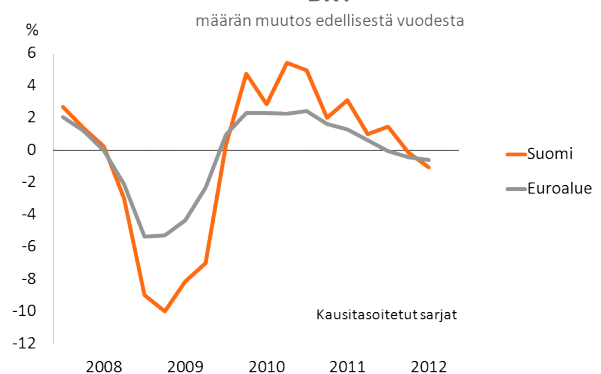
Lähteet: Suomen Pankki, FK, Suomen Sijoitusrahastoyhdistys ry

Euriborit ja ohjauksorko



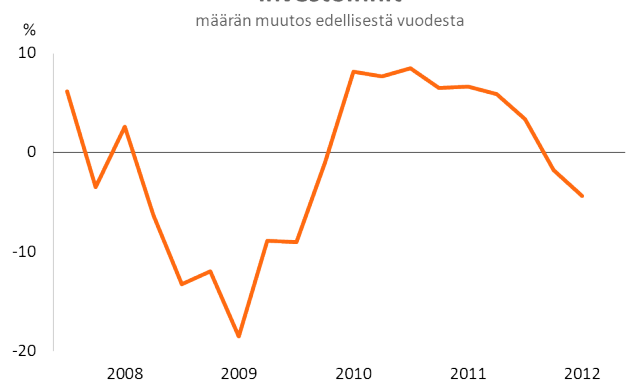
Lähde: Suomen Pankki

BKT



Lähteet: Eurostat, Tilastokeskus

Investoinnit



Lähde: Tilastokeskus

Ryhmän tulos ja tase

Tulosanalyysi, milj. e	1– 12/2012	1– 12/2011	Muutos, %	10–12/2012	10–12/2011	Muutos, %	7–9/2012
Pankkitoiminta	437	447	-2,2	82	114	-27,8	102
Vahinkovakuutus	92	8		10	-63		27
Varallisuudenhoito	101	47		26	-17		40
Tulos ennen veroja	601	525	14,5	108	37		156
Käyvän arvon rahaston muutos, brutto	698	-400		137	55		186
Tulos käyvin arvo in ennen veroja	1 299	125		246	93		342
Taloudellisen pääoman tuotto, % *)	14,9	13,7	1,2*				
Taloudellisen pääoman tuotto käyvin arvo in, % *)	27,8	6,3	21,5				
Tuotot							
Korkokate	1 003	1 030	-2,6	231	275	-16,2	243
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	433	312	38,8	99	20		105
Henkivakuutuksen nettotuotot	108	72	51,2	33	-6		27
Palkkiotuotot, netto	584	574	1,8	156	138	12,5	134
Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuotot	132	80	65,7	47	38	24,8	19
Liiketoiminnan muut tuotot	111	93	18,6	23	25	-6,2	41
Muut tuotot yhteensä	1 368	1 131	21,0	358	215	66,3	326
Tuotot yhteensä	2 371	2 160	9,7	588	490	20,1	569
Kulut							
Henkilöstökulut	749	689	8,7	176	180	-2,1	184
Muut hallintokulut	378	351	7,7	104	104	-0,2	82
Liiketoiminnan muut kulut	352	318	10,7	100	88	12,9	81
Kulut yhteensä	1 479	1 358	8,9	379	372	2,0	347
Arvonalentumiset saamisista	99	101	-2,6	51	37	38,6	19
Palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille							
Bonukset	173	163	6,7	45	42	7,3	44
Osuus- ja lisäosuuspääoman korot	19	14	33,9	5	2		2
Palautukset yhteensä	192	176	8,8	50	44	12,6	46

*) 12 kk liukuva, muutos suhdeluvun muutoksena

Muita avainlukuja, milj. e	31.12.2012	31.12.2011	Muutos %
Saamiset asiakkailta	65 161	60 331	8,0
Henkivakuutustoiminnan varat	9 173	7 006	30,9
Vahinkovakuutustoiminnan varat	3 492	3 205	8,9
Velat asiakkaille	49 650	45 974	8,0
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	19 270	20 005	-3,7
Oma pääoma	7 134	6 242	14,3
Tase yhteensä	99 769	91 905	8,6
Ensisijaiset omat varat (Tier 1)	5 352	4 753	12,6

Tammi-joulukuu

OP-Pohjola-ryhmän tulos ennen veroja oli 601 miljoonaa euroa (525).

Katsauskauden tuloskehitystä tukivat vahinkovakuutuksen sijoitustoiminnan hyvä tulos, henkivakuuttamisen parantunut tulos ja kaupankäynnin nettotuottojen kasvu. Tulosta rasittivat matalan korkotason seurauksena laskenut korkokate, varallisuuden hoitoon liittyvien palkkiotuottojen supistuminen vertailukaudesta ja ryhmän kulujen kasvu. Tulokseen kirjatut, omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille kertyneet bonukset kasvoivat vertailukaudesta 6,7 prosenttia 173 miljoonaan euroon.

Ryhmän käyvän arvon rahasto kasvoi katsauskaudella 698 miljoonaa euroa sijoitusmarkkinoiden kehityksen seurauksena, kun se vuotta aiemmin supistui 400 miljoonaa euroa. Tulos käyvin arvoin ennen veroja oli 1 299 miljoonaa euroa (125).

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja, 437 miljoonaa euroa, oli 2,2 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin kulujen kasvettua ja korkokatteen supistuttua. Korkokatteen laskusta huolimatta pankkitoiminnan tuotot kasvoivat yhteensä 3,5 prosenttia. Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat 84 miljoonaan euroon (11). Palkkiotuotot kasvoivat 543 miljoonaan euroon (538) luotonantoon ja maksuliikenteeseen liittyvien palkkioiden kasvettua. Pankkitoiminnan kulu-tuotosuhde oli 57,1 (56,3).

Vahinkovakuutuksen operatiivinen yhdistetty kulusuhde oli 90,5 prosenttia (89,8). Vahinkovakuutuksen tulos ennen veroja parani vuotta aiemmasta tuloslaskelmaan kirjattujen sijoitustoiminnan nettotuottojen ja vakuutusmaksutuottojen kasvettua. Varallisuudenhoitosegmentin tulos kasvoi vertailukaudesta henkivakuutustoiminnan vakuutusvelan täydennysten jäätyä matalammalle tasolle, ja Skandia Lifen Suomen liiketoimintojen (Aurum Sijoitusvakuutus Oy) hankinnan ansiosta. Hankinnassa tuloutui 19 miljoonan euron positiivinen kertaluonteinen arvioituihin tuotto- ja kulusynergioihin liittyvä erä. Vuoden aikana kirjattiin ryhmän tulosta heikentäviä vakuutustoiminnan laskuperustemuutoksia yhteensä 52 miljoonaa euroa (74). Sekä vahinkovakuutus- että varallisuudenhoitosegmenttien sijoitustoiminnan tuotot käyvin arvoin kasvoivat selvästi vertailukaudesta.

Kulut nousivat vertailukaudesta 8,9 prosenttia lähinnä liiketoiminnan kasvuun ja kehittämiseen liittyvien ict- ja henkilöstökulujen sekä Vallilan toimitalakiinteistöistä tehtyjen nopeutettujen poistojen kasvun seurauksena. Henkilöstökulujen kasvusta merkittävä osa aiheutui henkilöstön määrän ja eläkekulujen kasvusta. Lisäksi henkilöstökuluja nosti syyskuussa julkistettuun keskusyhteisökonsernin uudelleenjärjestelyohjelmaan liittyvä 14 miljoonan euron suuruinen kertaerä. Kulukasvu ilman uudelleenjärjestelykuluja ja edellä mainittuja nopeutettuja poistoja oli 5,6 %. Katsauskaudella henkilöstön määrä kasvoi 61:llä.

Katsauskaudella tulosta heikentäviä, eri tuloslaskelmaeriin kohdistuneita arvonalentumisia kirjattiin yhteensä 159 miljoonaa euroa (178), joista 99 miljoonaa euroa (101) kirjattiin luotoista ja muista saamisista. Nettomääräiset arvonalentumiset luotoista ja muista saamisista olivat 0,15 prosenttia (0,16) luotto- ja takauskannasta.

Katsauskauden lopussa oma pääoma oli 7 134 miljoonaa euroa eli 14,3 prosenttia suurempi kuin vuoden 2011 lopussa. Omaa pääomaa kasvatti katsauskauden tulos ja käyvän arvon rahaston kasvu. Omaa pääomaa vastaavasti pienensi voitonjako.

Pohjola Pankki Oyj:n hallitus esittää 0,46 (0,41) euron osinkoa A-sarjan osakkeelle ja 0,43 (0,38) euron osinkoa K-sarjan osakkeelle. Esityksen mukaan osingot ovat yhteensä 145 miljoonaa euroa (129), josta OP-Pohjola-ryhmän sisäisen voitonjaon osuus on 53 prosenttia.

Osuuspankkien omistajajäsenten osuuspääoma- ja lisäosuuspääomasijoitukset olivat katsauskauden lopussa 759 miljoonaa euroa (756).

OP-Pohjola-ryhmän asiakasmäärä Suomessa oli joulukuun lopussa 4 210 000. Henkilöasiakkaiden määrä oli 3 783 000 ja yritysasiakkaiden määrä 428 000. Pankki- ja vahinkovakuutustoiminnan yhteisten asiakkaiden määrä kasvoi ristiinmyynnin seurauksena vuodenvaihteesta ennätyksellisellä 126 000:lla 1 425 000:een.

Loka-joulukuu

Neljännän vuosineljänneksen tulos ennen veroja oli 108 miljoonaa euroa, kun se vuotta aiemmin oli 37 miljoonaa euroa. Vuosineljänneksen tuottoerät korkokatetta lukuun ottamatta ylittivät vertailukauden vastaavat tuotot. Vertailukaudella kirjattiin kuluksi yhteensä 69 miljoonaa euroa vakuutusvelkojen täydennyksiä, joita nyt ei ollut. Kulut kasvoivat 7 miljoonaa euroa ja arvonalentumiset saamisista kasvoivat 14 miljoonaa euroa vertailukaudesta.

Matalalle tasolle laskeneen korkotason seurauksena korkokate muodostui pienemmäksi kuin edellisellä vuosineljänneksellä. Kokonaisuudessaan neljännän vuosineljänneksen tulos ennen veroja, 108 miljoonaa euroa, oli 31 prosenttia pienempi kuin kolmannen vuosineljänneksen tulos (156).

OP-Pohjola-ryhmän pitkän aikavälin taloudelliset tavoitteet	31.12.2012	31.12.2011	Tavoite
Rahoitus- ja vakuutusryhmittymien valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus	1,90	1,80	1,6
Taloudellisen pääoman tuotto, % (12 kk liukuva)	14,9	13,7	18
Tuottojen ja kulujen kasvvero, %-yks (12 kk liukuva)	0,8	-6,1	> 0

OP-Pohjola-ryhmän tavoitteena on kasvaa pitkäjänteisesti ja toimialaa nopeammin. Ryhmän luottokanta sekä vahinkovakuutuksen maksutulo kasvoi viimeisen vuoden aikana toimialan kasvua nopeammin. Sijoitusrahastojen kasvu ja sijoitussidonnaisen henkivakuutuksen kasvu ilman Aurum Sijoitusvakuutus Oy:n hankintaa jäivät sen sijaan toimialan kasvua hitaammiksi. OP-Pohjola-ryhmä kasvatti kuitenkin merkittävästi markkinaosuuttaan

sijoitussidonnaisissa vakuutussäästöissä Aurum Sijoitusvakuutus Oy:n hankinnan myötä.

Vakavaraisuus, riskiasema ja luottoluokitukset

Vakavaraisuus

Rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain (Rava-laki) mukaan lasketut OP-Pohjola-ryhmän omat varat ylittivät katsauskauden lopussa laissa määritellyn vähimmäismäärän 3 112 miljoonalla eurolla (2 486), mikä oli 25 prosenttia enemmän kuin vuotta aiemmin.

Rava-lain mukainen omien varojen vähimmäisvaade kasvoi katsauskaudella 11,5 prosenttia. Pankkitoiminnan vähimmäisvaateen 11,9 prosentin kasvu johtui pääosin luottokannan kasvusta ja vakavaraisuuslaskentaan liittyvistä siirtymäsäännöksistä. Vahinko- ja henkivakuutuksen yhteenlaskettu vähimmäisvaateen kasvu oli 8,4 prosenttia.

Omat varat kasvoivat katsauskaudella 18 prosenttia omien pääomien 14 prosentin kasvun sekä Tier 2 -lainaemission ansiosta. Helmikuussa 2012 Pohjola Pankki Oyj laski liikkeelle 500 miljoonan euron alemman Tier 2 -lainan. Viimeisellä vuosineljänneksellä Pohjola Pankki Oyj lunasti takaisin 150 miljoonan euron ja 100 miljoonan Englannin punnan (GBP) ylemmät toissijaiset oman pääoman ehtoiset Upper Tier 2 -lainat. Tier-lainojen muutokset paransivat ryhmän Rava-lain mukaista vakavaraisuutta nettomääräisesti 0,06 yksikköä.



Finanssikriisin seurauksena pankkien vakavaraisuussäännöksiä ollaan tiukentamassa. Muutoksilla pyritään muun muassa parantamaan omien varojen laatua, kasvattamaan pääomapuskureita, vähentämään pääomavaateen sykliisyyttä ja pankkien velkaantuneisuutta sekä asettamaan määrällisiä rajoitteita likviditeettiriskille. Muutokset tulevat voimaan tämän hetkisen näkemyksen mukaan vuosina 2014–2019. Muutoksiin liittyvä vakavaraisuusdirektiivi ja -asetus ovat edelleen valmisteltavana. Ryhmän näkökulmasta merkittävimmät muutokset uusissa säännöksissä liittyvät vakavaraisuusvaatimusten osalta vakuutusyhtiösijoitusten ja lisäosuuspääoman käsittelyyn vakavaraisuuslaskennan omissa varoissa sekä uusiin vähimmäisomavaraisuusaste- ja likviditeettivaatimuksiin. Viimeisimpien käytettävissä olevien säännösluonnosten pohjalta tehtyjen laskelmien

perusteella OP-Pohjola-ryhmä arvioi pankkitoiminnan vakavaraisuusaseman pysyvän ennallaan tai parantuvan.

Myös vakuutussektorin vakavaraisuussäännökset ovat muuttumassa. Vakuutussektorin Solvenssi II -säännösmuutoksilla pyritään parantamaan vakuutusyhtiöiden omien varojen laatua, parantamaan yhtiöiden omaa riskienhallintaa, lisäämään pääomavaateen riskiperusteisuutta ja yhtenäistämään vakuutussektorin vakavaraisuussäännöksiä Euroopassa. Säännökset ovat vielä keskeneräiset ja niiden voimaantulo on avoimena. Nykytulkintojen mukaan Solvenssi II kasvattaa pääomavaateita, mutta toisaalta myös omien varojen määrää. Vahinkovakuutustoiminta täyttää OP-Pohjola-ryhmän arvion mukaan Solvenssi II -ehdotuksen mukaisen vakavaraisuuspääomavaatimuksen jo nykyisin. Henkivakuutustoiminta täyttää arvion mukaan Solvenssi II -ehdotuksen mukaisen vakavaraisuuspääomavaatimuksen kun huomioidaan jo käynnistetyt sijoitusomaisuuden ja vakuutusvelan riskitason sopeutustoimenpiteet.

Riskiasema

OP-Pohjola-ryhmän riskiasema säilyi katsauskaudella vakaana. Riskinkantokyky on vahva ja riittävä turvaamaan ryhmän liiketoiminnan edellytykset.

Luottoriskiasemassa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia, vaikka suhdannetilanne heikkeni selvästi vuoden loppua kohden. Pankkitoiminnan luottoriskiasemasta kerrotaan tarkemmin tämän katsauksen segmenttiosuudessa.

Vahinko- ja henkivakuutuksen vakuutusteknisissä riskeissä ei tapahtunut olennaisia muutoksia katsauskaudella. Vakuutusyhtiöiden vakavaraisuus parani katsauskauden tuloksen ja sijoitusten markkina-arvon nousun ansiosta. Riskiasemasta kerrotaan tarkemmin tämän katsauksen segmenttiosuudessa.

OP-Pohjola-ryhmän rahoitus- ja maksuvalmiustilanne on hyvä. Talletusten ja joukkovelkakirjojen osuus varainhankinnasta on kasvanut katsauskaudella. Ryhmä on laskenut liikkeeseen pitkäaikaisia joukkovelkakirjalainoja vuoden aikana yhteensä 4,5 miljardia euroa. Liikkeeseen lasketuista joukkovelkakirjalainoista ryhmän keskuspankkina toimivan Pohjola Pankki Oyj:n osuus on 2,9 miljardia euroa ja loput on laskenut liikkeelle ryhmän kiinteistövakuudellisesta varainhankinnasta vastaava OP-Asuntoluottopankki. OP-Pohjola-ryhmän lyhyt ja pitkä tukkuvarainhankinta toimivat koko katsauskauden hyvin.

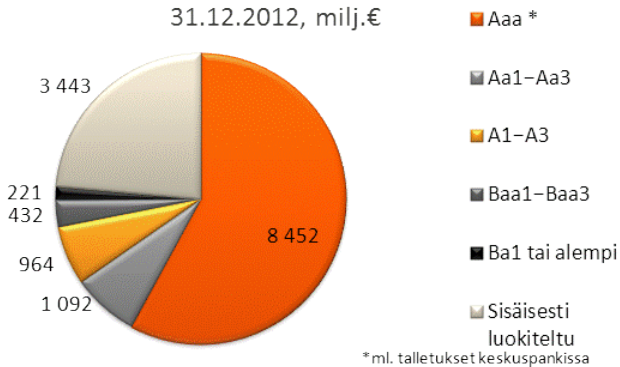
OP-Pohjola-ryhmä turvaa maksuvalmiutensa likviditeettireservillä, joka muodostuu pääasiassa talletuksista keskuspankkiin ja keskuspankkirahoituksen vakuudeksi kelpaavista saamisista. Likviditeettireservi sisältää hyvän luottoluokituksen omaavien valtioiden, kuntien, rahoituslaitosten ja yritysten liikkeeseen laskemia saamistodistuksia, arvopaperistettuja saamia ja vakuuskelpoisia yritysluottoja.

Likviditeettireserviin kuuluvat saamistodistukset on likviditeettireservilaskelmassa arvostettu markkinoilta saataviin noteerauksiin.

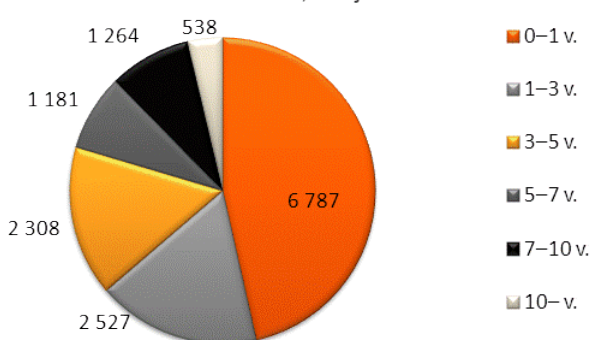
Likviditeettireservi Mrd. e	31.12.2012	31.12.2011	Muutos, %
Talletukset keskuspankissa	5,6	4,2	32,5
Vakuuskelpoiset saamistodistukset	5,4	7,5	-27,9
Vakuuskelpoiset yritysluotot	3,0	2,6	14,5
Yhteensä	14,0	14,4	-2,4
Ei-vakuuskelpoiset saamiset	0,6	0,6	-2,5
Likviditeettireservi markkina-arvoin	14,6	15,0	-2,4
Vakuuden aliovustus (haircut)	-0,9	-1,0	-7,6
Likviditeettireservi vakuusarvoin	13,7	14,0	-2,0

Likviditeettireservi ja muut varautumissuunnitelman mukaiset lisärahoituslähteet riittävät kattamaan vähintään kahden vuoden rahoitustarpeen tilanteessa, jossa tukkuvarainhankinta ei toimisi ja talletuskanta supistuisi maltillisesti.

Likviditeettireserviin luettavien
rahoitusvarojen luottoluokitusjakauma
31.12.2012, milj.€



Likviditeettireserviin luettavien
rahoitusvarojen maturiteettijakauma
31.12.2012, milj.€



OP-Pohjola-ryhmän markkinariskiasema oli katsauskaudella asetettujen limiittien puitteissa.

Pankkitoiminnan korkoriski mitattuna yhden prosenttiyksikön koronlaskun vaikutuksena 12 kuukauden korkokatteeseen ja sijoitusten arvoon pieni merkittävästi korkotason laskun seurauksena. Pankkitoiminnassa luottospediriski on merkitykseltään suurin likviditeettireserviin sisältyvissä saamistodistuksissa. Pankkitoiminnan luottospediriski supistui, kun saamistodistusten määrää vähennettiin ja epävarmuus joukkovelkakirjamarkkinoilla hälveni. Sijoitustoiminnan osakeriskiä vähennettiin sijoituksia myymällä. Henkivakuutuksen vakuutusvelan korkoriskistä oli vuoden lopussa suojattu noin puolet.

Sijoitusvarallisuus milj. e	31.12.2012	31.12.2011	Muutos
Pohjola Pankki Oyj	11 866	12 560	-694
Vahinkovakuutus	3 078	2 830	248
Henkivakuutus	3 624	3 671	-47
Osuuspankit	901	911	-10
Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö	373	364	9
Yhteensä	19 842	20 336	-494

Luottoluokitukset

Luokituslaitos	Lyhyt varain- hankinta	Pitkä varain- hankinta
Fitch Ratings (OP-Pohjola-ryhmä ja Pohjola)	F1	A+
Standard & Poor's (Pohjola)	A-1+	AA-
Moody's (Pohjola)	P-1	Aa3

Fitch Ratings antaa luokituksen sekä OP-Pohjola-ryhmälle että Pohjola Pankki Oyj:lle. OP-Pohjola-ryhmän taloudellinen asema vaikuttaa myös pelkästään Pohjolalle annettaviin luottoluokituksiin.

Standard & Poor's vahvisti 16.5.2012 ja 20.11.2012 Pohjola Pankki Oyj:n pitkien luottojen luokituksen AA- ja lyhyiden luottojen luokituksen A-1+. S&P muutti 20.11.2012 luokitusten näkymät vakaista negatiivisiksi.

Fitch Ratings vahvisti 10.10.2012 Pohjola Pankki Oyj:n pitkien luottojen luokituksen A+ ja lyhyiden luottojen luokituksen F1 sekä säilytti näkymät vakaina.

Moody's laski 31.5.2012 Pohjola Pankki Oyj:n pitkien luottojen luokitusta yhdellä pykälällä Aa2:sta Aa3:een, säilyttäen luokituksen edelleen erittäin vahvalla tasolla. Pohjola Pankki Oyj:n lyhyiden luottojen luokitus (Prime-1) säilyi ennallaan. Näkymät asetettiin vakain.

Vuoden 2013 näkymät

Maailman talouden kasvun arvioidaan jatkuvan vaisuna vuonna 2013. Euroalueen talous painui viime vuonna taantumaan. Euroalueen kasvun arvioidaan jäävän kuluvana vuonna negatiiviseksi tai nollatasolle. Myös Suomen talous supistui loppuvuonna 2012. Sen arvioidaan kuitenkin kääntyvän vaatimattomaan kasvuun vuonna 2013.

Finanssialan toimintaympäristön arvioidaan muodostuvan alkaneena vuonna vaikeaksi. Historiallisen matala markkinakorkotaso rasittaa pankkien korkokatteita ja heikentää vakuutusyhteisöjen sijoitustoiminnan tuottoja, heikko suhdannetilanne vähentää finanssipalveluiden kysyntää ja viime vuoden lopussa vahvistettu pankkivero aiheuttaa suomalaisille pankeille merkittävän kustannusrasituksen. Kiristyvään finanssialan säätelyyn sopeutuminen laskee toimialan kannattavuutta edelleen. Viimeisen puolen vuoden aikana tapahtuneesta vakaantumisesta huolimatta euroalueen velkakriisiin liittyy

edelleen riski sen kärjistyisestä uudelleen, mikä vaikuttaisi merkittävästi koko finanssialan toimintaedellytyksiin.

Taloudelliseen toimintaympäristöön sekä voimakkaasti muuttuvaan sääntely-ympäristöön liittyvät epävarmuudet vaikeuttavat arvion tekemistä OP-Pohjola-ryhmän vuoden 2013 tuloksesta. Ilman toimintaympäristön merkittävää heikentymistä odotetusta OP-Pohjola-ryhmän tuloksen arvioidaan muodostuvan samantasoiseksi tai vähän pienemmäksi kuin vuonna 2012. Kuluvan vuoden tuloskehityksen merkittävimmät epävarmuustekijät liittyvät liiketoiminnan kasvuvauhtiin, saamisten arvonalentumisiin sekä sijoitusympäristön muutoksiin.

Kaikki tässä tilinpäätöstiedotteessa esitetyt ennusteet ja arviot perustuvat tämän hetkiseen näkemykseen talouden kehityksestä. Toteutuvat tulokset voivat olla merkittävästi erilaiset.

Toiminta ja tulos liiketoimintasegmenteittäin

Uuden strategian vahvistamisen myötä henkivakuutustoiminnasta ja osana ryhmän pankkitoimintaa aiemmin esitetystä varainhoito- ja rahastoliiketoiminnasta muodostettiin uusi varallisuudenhoitosegmentti. Segmenttirakenteen muutos pienensi Pankkitoimintasegmentin tilikauden tulosta ennen veroja noin 42 miljoonaa euroa. Kolmannella vuosineljänneksellä hankitun Aurum Sijoitusvakuutus Oy:n luvut esitetään varallisuudenhoitosegmentissä. Uuden segmenttijaon mukainen raportointi on aloitettu kolmannelta vuosineljänneksestä alkaen. Vertailutiedot on muutettu vastaavasti.

OP-Pohjola-ryhmän liiketoimintasegmentit ovat Pankkitoiminta, Vahinkovakuutus ja Varallisuudenhoito. Segmentteihin kuulumaton toiminta esitetään ryhmässä "Muu toiminta". Segmenttiraportointi laaditaan noudattaen OP-Pohjola-ryhmän tilinpäätöksen laatimisperiaatteita.

Liiketoimintasegmenttien tulostiivistelmä

Milj. e	Tuotot	Kulut	Muut erät *)	Tulos ennen veroja 1–12/2012	Tulos ennen veroja 1–12/2011	Muutos, %
Pankkitoiminta	1 692	967	-288	437	447	-2,2
Vahinkovakuutus	458	366	0	92	8	1 073,7
Varallisuudenhoito	237	136	0	101	47	114,4
Muu toiminta	441	449	-3	-10	32	-132,2
Eliminoinnit	-456	-439	0	-18	-9	96,8
Yhteensä	2 371	1 479	-291	601	525	14,5

*) Muissa erissä esitetty palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille, sekä arvonalentumiset saamisista.

Pankkitoiminta

- OP-Pohjola-ryhmä aloitti valtion maksuliikkeen päävälittäjänä 1.12.2012
- Tulos ennen veroja laski 2,2 prosenttia 437 miljoonaan euroon.
- Tuotot kasvoivat yhteensä 3,5 prosenttia. Korkokate supistui 1,5 prosenttia ja palkkiotuotot kasvoivat 1,0 prosenttia.
- Saamisten arvonalentumiset kasvoivat 6,3 prosenttia.
- Erityisen vahvaa vuositason kasvu oli talletuksissa sekä yritys- ja asuntoluotoissa.

Pankkitoiminnan avainlukuja

Milj. e	1–12/2012	1–12/2011	Muutos, %
Korkokate	969	984	-1,5
Arvonalentumiset saamisista	96	90	6,3
Muut tuotot	722	650	11,1
Henkilöstökulut	433	405	6,8
Muut kulut	534	516	3,5
Palautukset omistajajäsenille ja OP-bonusasiakkaille	192	176	8,8
Tulos ennen veroja	437	447	-2,2

Milj. e			
Nostetut asuntoluotot	7 601	7 435	2,2
Nostetut yritysluotot	7 375	6 699	10,1
Sijoitusrahastojen nettomerkinnot	-698	-1 709	-59,1
Välitetyt kiinteistökaupat, kpl	16 291	17 240	-5,5

Mrd. e	31.12.2012	31.12.2011	Muutos, %
Luottokanta			
Asuntoluotot	31,7	29,3	8,0
Yritysten luotot	17,0	15,6	9,3
Muut luotot	16,4	15,2	7,9
Luottokanta yhteensä	65,1	60,1	8,3
Takauskanta	3,1	2,7	13,9

Talletukset			
Käyttely- ja maksuliiketalletukset	23,7	21,6	9,7
Sijoitustalletukset	21,3	19,7	8,2
Talletukset yhteensä	45,0	41,3	9,0

Markkinaosuus, %			
Luottokannasta	33,4	32,9	0,5
Talletuskannasta (Suomen Pankin määritelmän mukaan)	34,1	34,4	-0,2

Pankkitoiminnan kasvu jatkui sekä luottojen että talletusten osalta hyvällä tasolla. Ryhmä voitti markkinaosuutta luotoissa. Erityisesti yritysluotoissa ryhmän markkinaosuus nousi selvästi. Luottomarginaalien nousu jatkui koko katsauskauden ajan pankkien siirtäessä kallistuneen varainhankinnan kustannusta antolainauksen marginaaleihin ja ennakoidessa sääntelyn kiristymisen vaikutuksia. Määräaikaistalletusten marginaalien nousu taittui loppuvuoden aikana.

OP-Pohjola-ryhmän talletukset kasvoivat katsauskaudella 9,0 prosenttia. Maksuliiketililit kasvoivat katsauskaudella 9,7 prosenttia, ja sijoitustalletukset kasvoivat 8,2 prosenttia.

OP-Kiinteistökeskusten välittämien asuntokauppojen määrä oli katsauskaudella 16 291 eli 5,5 prosenttia pienempi kuin vuotta aiemmin (17 240).

Uusien nostettujen asuntoluottojen määrä kasvoi 2,2 prosenttia vuotta aiemmasta. Kysyntää tuki matala korkotaso. Luottojen kokonaiskorot ovat historiallisen matalalla tasolla, vaikka marginaalitaso onkin noussut selvästi edellisvuodesta. Uusien asuntoluottojen keskimarginaali nousi loppuvuonna selvästi yli yhden prosenttiyksikön rajan. Ryhmän markkinaosuus asuntoluottokannasta oli joulukuun lopussa 36,9 prosenttia (36,0). Kulutusluottokanta kasvoi 8,1 prosenttia vuoden takaisesta.

Yritysten luottokanta kasvoi katsauskaudella 9,3 prosenttia. Yritysassiakkaiden nostamien uusien luottojen määrä oli 10,1 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Uusien luottojen keskimarginaali oli 1,8 prosenttia. Ryhmän markkinaosuus yritysten luottokannasta kasvoi vuoden vaihteen 33,3 prosentista joulukuun lopun 35,5 prosenttiin.



Osuuspankeilla oli joulukuun lopussa 1,4 miljoonaa omistajajäsentä eli 43 000 enemmän kuin vuotta aiemmin. Osuuspankeilla ja pääkaupunkiseudulla toimivalla Helsingin OP Pankki Oyj:llä oli joulukuun lopussa yhteensä 1 285 000 OP-bonusasiakasta.

Pankkipalvelujen käytön keskittämisestä OP-bonusasiakkaille kertyneiden bonusten arvo oli yhteensä 173 miljoonaa euroa eli 6,7 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. OP-bonusasiakkaat käyttivät tammi–joulukuussa bonuksia pankkipalveluihin yhteensä 96,0 miljoonaa euroa (98,4) ja Pohjolan vahinkovakuutuslaitosten vakuutusmaksuihin 81,7 miljoonaa euroa (66,3). Bonuksia käytettiin 1 629 000 vakuutuslaskuun. Niistä 15 prosenttia maksettiin kokonaisuudessaan bonuksilla.

Eduskunta hyväksyi 28.12.2012 lain väliaikaisesta pankkiverosta. Tämä talletuspankkeja vuosina 2013-2015 koskeva, verotuksessa vähennyskelvoton vero koskee OP-Pohjola-ryhmässä kaikkia osuuspankkeja, Helsingin OP Pankkia, Pohjola Pankkia ja OP-Kotipankkia. Veron määrä on 0,125 prosenttia riskipainotettujen erien määrästä, mikä vastaa noin 46 miljoonan euron verotuksessa vähennyskelvotonta lisäkuluja ryhmälle vuonna 2013.

Tulos ja riskiasema

Pankkitoiminnan tulos ennen veroja supistui 2,2 prosenttia 437 miljoonaan euroon korkokatteen laskettua ja kulujen kasvettua.

Pankkitoiminnan tuotot kasvoivat 3,5 prosenttia 1 692 miljoonaan euroon. Korkokate supistui matalan markkinakorkotason seurauksena 1,5 prosenttia. Pankkitoiminnan nettopalkkiotuotot kasvoivat 1,0 prosenttia luotonantoon ja maksuliikenteeseen liittyvien palkkioiden kasvettua. Varallisuuden hoitoon liittyvät palkkiot jäivät vertailukaudesta. Kaupankäynnin ja sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat yhteensä vertailukaudesta 74 miljoonaa euroa lähinnä johdannaisliiketoiminnan tuloksen kasvun ja sijoitusten positiivisen arvomuutoksen seurauksena. Pankkitoiminnan kulu-tuotosuhde oli 57,1 (56,3).

Pankkitoiminnan luottoriskiasema säilyi vakaana ja riskitasoltaan maltillisena. Saamisten arvonalentumiset, 96 miljoonaa euroa, olivat odotusten mukaisesti samalla alhaisella tasolla kuin vuotta aiemmin. Ne olivat vuositasoiseksi muutettuna vain 0,15 prosenttia luotto- ja takauskannasta. Järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset olivat suhteessa luotto- ja takauskantaan samalla tasolla kuin vuotta aikaisemmin. OP-Pohjola-ryhmän yritysvaluutta 46 prosenttia (47) kuuluu 12 pääluokkaan jaetussa luottosalkussa viiteen parhaimpaan luokkaan (ns. investointitaso)

**OP-Pohjola-ryhmän
ongelmasaamiset luotto ja
takauskannasta**

31.12.2012

31.12.2011

	Milj. e	%	Milj. e	%
Järjestämättömät ja nollakorkoiset saamiset, netto	311	0,46	296	0,47
Saamisten arvonalentumiset vuoden alusta, netto	99	0,15	101	0,16

Vakavaraisuus

Finanssivalvonnalta saadun luvan mukaisesti yhteenliittymän vähittäis-, yritys- ja luottolaitosvastuissa siirryttiin käyttämään sisäisten luottoluokitusten menetelmää (IRBA) joulukuussa 2011. Yritys- ja luottolaitosvastuissa käytetään sisäisten luokitusten perusmenetelmää (FIRB).

OP-Pohjola-ryhmän luottolaitoslain mukainen vakavaraisuussuhde, ensisijaisilla omilla varoilla laskettu vakavaraisuussuhde ja vakavaraisuus rajoituksettomilla omilla varoilla (Core Tier 1) laskettuna olivat kaikki 14,1 prosenttia (14,0) katsauskauden lopussa. Ilman Basel I lattiasäännön pääomavaadetta Core Tier 1 -vakavaraisuus, ensisijaisilla omilla varoilla laskettu vakavaraisuus ja luottolaitoslain mukainen vakavaraisuussuhde olisivat olleet 14,8 prosenttia (14,0 %). Lakisääteinen alaraja vakavaraisuussuhteelle on 8 prosenttia ja vakavaraisuudelle ensisijaisilla omilla varoilla 4 prosenttia. Euroopan pankkiviranomainen EBA asetti syksyllä 2011 merkittäville eurooppalaisille pankeille 9 prosentin vähimmäisvaatimuksen Core Tier 1 -vakavaraisuudelle.

miljoonaa euroa (706), joka on vähennetty ensisijaisista omista varoista.

Omien varojen vaade oli katsauskauden lopussa 3 047 miljoonaa euroa (2 722), eli 11,9 prosenttia suurempi kuin vuotta aiemmin. Luottokannan kasvu ja ryhmän vakavaraisuuslaskennassa käyttämään sisäisten luottoluokitusten menetelmään liittyvä pääomavaadetta kasvattava siirtymäsäännös (ns. Basel I lattia) kasvattivat omien varojen vaadetta luottokannan laadun pysyessä aiemmalla tasolla. Omien varojen vaade kasvoi yritys vastuissa 120 miljoonaa euroa ja vähittäisvastuissa 58 miljoonaa euroa. Luotto- ja vastapuoliriskin osuus pääomavaatimuksesta oli 85,5 prosenttia (89,8). Operatiivisen riskin osuus oli 7,8 prosenttia (8,5), Basel I lattiasäännön osuus 4,8 prosenttia (-) ja markkinariskin osuus 1,9 prosenttia (1,7).



Ryhmän ensisijaiset omat varat olivat katsauskauden lopussa 5 352 miljoonaa euroa (4 753). Omien varojen muutos johtui Pohjola Pankki Oyj:n helmikuussa liikkeeseen laskemasta 500 miljoonan euron alemmasta Tier 2 -lainasta, ylempiin toissijaisiin omiin varoihin luettujen 150 miljoonan euron ja 100 miljoonan Englannin punnan (GBP) lainojen takaisinlunastuksesta ja katsauskauden tuloksesta sekä käyvän arvon rahaston positiivisesta arvomuutoksesta.

Ensi- ja toissijaisista omista varoista puoliksi vähennettävät sijoitukset vakuutusyhtiöihin ja rahoituslaitoksiin olivat 2 419 miljoonaa euroa (2 314). Odotettujen tappioiden ja arvonalentumisten alijäämänä omista varoista on vähennetty 498 miljoonaa euroa (542). Toissijaisiin omiin varoihin kohdistuvat vähennykset ylittivät toissijaiset omat varat 364

Vahinkovakuutus

- Vahinkovakuutuksen tulos ennen veroja oli 92 miljoonaa euroa (8); tulos käyvin arvoon oli 283 miljoonaa euroa (-39).
- Tuloslaskelmaan kirjatut sijoitustoiminnan nettotuotot kasvoivat 79 miljoonaa euroa.
- Vakuutusmaksutuotot kasvoivat 10 prosenttia (6).
- Operatiivinen yhdistetty kulusuhte oli 90,5 prosenttia (89,8).
- Etuasiakastalouksia oli katsauskauden lopussa 570 000. Määrä nousi 46 700 taloudella (42 700).
- Sijoitusten tuotto käyvin arvoon oli 10,8 prosenttia (-0,4).

Vahinkovakuutuksen avainlukuja

Milj. e	1–12/2012	1–12/2011	Muutos, %
Vakuutusmaksutuotot	1 126	1 024	10,0
Vakuutuskorvaukset	759	692	9,7
Sijoitustoiminnan nettotuotot	115	36	221,1
Diskonttauksen purkautuminen ja muut nettotuottoihin luettavat erät	-45	-46	3,4
Vahinkovakuutuksen nettotuotot	438	321	36,2
Muut nettotuotot	20	23	-11,7
Henkilöstökulut	135	125	7,3
Muut kulut	231	211	9,7
Tulos ennen veroja	92	8	
Käyvän arvon rahaston muutos, brutto	191	-47	
Tulos käyvin arvoon ennen veroja	283	-39	
Vakuutusmaksutuotot			
Henkilöasiakkaat	566	503	12,5
Yritykset ja yhteisöt	513	472	8,7
Baltia	46	48	-3,5
Vakuutusmaksutuotot yhteensä	1126	1024	10,0
Vahinkovakuutuksen tunnusluvut, %			
Sijoitusten tuotto käyvin arvoon, %	10,8	-0,4	
Operatiivinen yhdistetty kulusuhte*, %	90,5	89,8	
Operatiivinen liikekulusuhte*, %	21,5	21,8	
Operatiivinen vahinkosuhte*, %	69,0	68,0	

* Operatiiviset tunnusluvut eivät sisällä laskuperustemuutoksia ja poistoja yrityskaupan yhteydessä syntyneistä aineettomista hyödykkeistä.

Vakuutusten myynti kehittyi hyvin sekä henkilö- että yritysasiakkaissa. Vakuutusmaksutuotot henkilöasiakkailta kasvoivat 12,5 prosenttia ja yritysasiakkailta 8,7 prosenttia vertailukaudesta.

Etuasiakastalouksien määrän kasvu oli katsauskaudella ennätysellinen. Etuasiakastalouksia oli katsauskauden lopussa 570 000. Määrä nousi 46 700 taloudella (42 700). Etuasiakastalouksista jo 69 prosenttia on keskittänyt pankkiasiointinsa osuuspankkeihin. Ryhmän osuuspankkien ja Helsingin OP Pankin asiakkaat käyttivät pankki- ja vakuutusasioinnista kertyviä OP-bonuksia 1 629 000 vakuutuslaskuun (1 391 000), joista 251 000 laskua (209 000) maksettiin kokonaan bonuksilla. Bonuksilla maksettujen vakuutusmaksujen määrä oli 82 miljoonaa euroa (66).

Vakuutusmaksutuottojen vahvan kasvun perusteella arvioidaan, että maksutulon markkinaosuudella mitattuna OP-Pohjola-ryhmä vahvisti edelleen asemaansa Suomen suurimpana vahinkovakuuttajana.

Tulos ja riskiasema

Tulos ennen veroja parani 92 miljoonaan euroon (8) pääosin sijoitustoiminnan hyvän tuloksen seurauksena. Eläkevastuiden diskonttokorkoa laskettiin 3,3 prosentista 3,0 prosenttiin matalan korkotason takia, mikä kasvatti vakuutusvelkaa 52 miljoonaa euroa. Vertailuvuonna vakuutusvelkaa kasvattivat diskonttokoron lasku ja eliniän odotteen kasvu yhteensä 59 miljoonaa euroa.

Vakuutusmaksutuottojen kasvu oli vahvaa sekä henkilö- että yritysasiakkaissa. Vakuutusmaksutuotot kasvoivat yhteensä 10 prosenttia (6). Vakuutustekninen kannattavuus ilman laskuperustemuutoksia säilyi hyvänä. Operatiivinen yhdistetty kulusuhte oli 90,5 prosenttia (89,8).

Korvauskulujen kasvu ilman laskuperustemuutoksia oli 12 prosenttia. Ilmoitettujen vahinkojen määrä kasvoi 8 prosenttia asiakasmäärän kasvun seurauksena. Uusista suurvahingoista aiheutuva korvausmeno oli vertailukautta suurempi. Operatiivinen riskisuhte ilman korvausten välillisiä hoitokuluja oli 62,8 prosenttia (61,9). Tammi-joulukuussa kirjattiin 291 uutta (234) suurta tai keskisuurta vahinkoa, joiden omalla vastuulla oleva korvausmeno oli yhteensä 120

miljoonaa euroa (92). Tähän luokkaan kuuluvat yli 0,1 miljoonan euron ja eläkevastuissa yli 0,5 miljoonan euron vahingot.

Kasvaneen myynnin palkkiot ja henkilömäärän kasvu lisäsivät liikekuluja. Henkilöresursseja lisättiin vuoden 2011 aikana niin myyntiin kuin korvauspalveluunkin kasvavan asiakaskunnan palvelun parantamiseksi.

Sijoitusten tuotto käyvin arvoin oli 10,8 prosenttia (-0,4). Sijoitusten tuotot käyvin arvoin olivat 306 miljoonaa euroa (-11). Tulokseen kirjattiin arvonalennuksia 13 miljoonaa euroa (42).

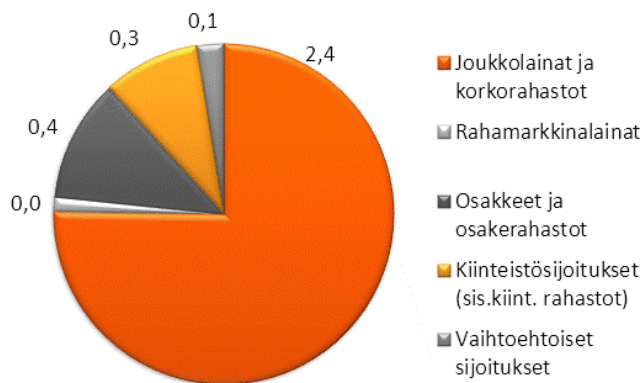
Vahinkovakuutustoiminnan riskinkantokyky oli hyvä. Vahinkovakuutustoiminnan vakavaraisuuspääoma oli katsauskauden lopussa 914 miljoonaa euroa (787). Vakavaraisuuspääomaan luettava tasoitusmäärä oli 273 miljoonaa euroa (353).

Korkosalkun luottoluokitusjakauma oli hyvä, investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus oli 92 prosenttia (91) ja 73 prosenttia sijoituksista oli vähintään A- luokitetuissa saamisissa. Korkosalkun jäljellä oleva keskimääräinen juoksu-aika oli 4,2 vuotta (4,8) ja duraatio 4,2 vuotta (3,9).



Vahinkovakuutustoiminnan sijoituskanta oli katsauskauden lopussa 3,1 miljardia euroa (2,9) jakautuen seuraavasti:

Sijoitusomaisuus 3,1 mrd. €, 31.12.2012



Varallisuudenhoito

- Tulos ennen veroja oli 101 miljoonaa euroa (47); tulos käyvin arvoin oli 315 miljoonaa euroa (-144).
- OP-Pohjola-ryhmä kasvatti merkittävästi markkinaosuuttaan sijoitussidonnaisissa vakuutussäästöissä Aurum Sijoitusvakuutus Oy:n hankinnan myötä.
- Sijoitussidonnaisten vakuutusten osuus vakuutussäästöistä kasvoi 61,9 prosenttiin (48,3).
- Sijoitusten tuotto käyvin arvoin oli 9,2 prosenttia (-1,5).

Varallisuudenhoidon avainlukuja

Milj. e	1-12/2012	1-12/2011	Muutos, %
Henkivakuutuksen korko- ja riskiliikkeen nettotuotot	19	-6	429,1
Nettopalkkiotuotot			
Rahastoista ja omaisuudenhoidosta	99	101	-2,2
Henkivakuutuksista	98	89	10,7
Kulut	-25	-30	16,7
Nettopalkkiotuotot yhteensä	172	160	7,7
Muut tuotot	45	24	90,6
Henkilöstökulut	32	30	8,4
Muut kulut	104	101	2,6
Tulos ennen veroja	101	47	114,4
Käyvän arvon rahaston muutos, brutto	214	-191	
Tulos käyvin arvoin ennen veroja	315	-144	
Markkinaosuus, %	31.12.2012	31.12.2011	Muutos, %
Vakuutussäästöistä	25,0	20,9	4,1
Sijoitussidonnaisista vakuutussäästöistä	31,8	25,3	6,5
Sijoitusrahastojen pääomista	18,0	20,7	-2,7
Mrd. e			
Vakuutussäästöt	8,6	6,7	28,2
josta sijoitussidonnainen	5,3	3,3	64,3

Uuden varallisuudenhoitosegmentin palkkiotuotot muodostuvat varainhoito- ja rahastoliiketoiminnan sekä henkivakuutusten palkkioista.

Henkivakuutustoiminnan strategisena tavoitteena on sijoitussidonnaisten vakuutussäästöjen kasvattaminen. Osana strategiaa OP-Pohjola osk osti 31.8.2012 Old Mutual -ryhmään kuuluvalta Skandia Life Assurance Company:ltä Aurum Sijoitusvakuutus Oy:n koko osakekannan. Sijoitussidonnaiset säästöt kasvoivat vuoden alusta 64,3 prosenttia, josta ostetun Aurum Sijoitusvakuutus Oy:n osuus oli 41,0 prosenttiosuutta. Kasvua tukivat myös sijoitussidonnaisten vakuutusten sijoituskohteiden arvojen palautuminen ja siirrot korkotuottoisista vakuutussäästöistä sijoitussidonnaisiin. Sijoitussidonnaisten vakuutussäästöjen osuus vakuutussäästöistä kasvoi 61,9 prosenttiin (48,3).

Tulos ja riskiasema

Tulos ennen veroja oli 101 miljoonaa euroa (47). Muihin tuottoihin sisältyy Aurum Sijoitusvakuutus Oy:n oston muodostunut 19 miljoonan euron kertaluonteinen tulo, joka perustuu kaupasta saataviin arvioituihin kulu- ja tuottosynergiahyötyihin. Kuluhyötyjä syntyy vakuutusten hoidon ja hallinnon tehostamisesta. Tuottohyötyjä saadaan laaja-alaisesta pankki- ja vakuutuspalveluiden myynnistä kertyvistä tuotoista.

Tulos käyvän arvon rahaston muutoksen jälkeen oli 315 miljoonaa euroa (-144). Henkivakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot ilman sijoitussidonnaisiin vakuutuksiin liittyviä tuottoja olivat 244 miljoonaa euroa (192). Vakuutusvelan

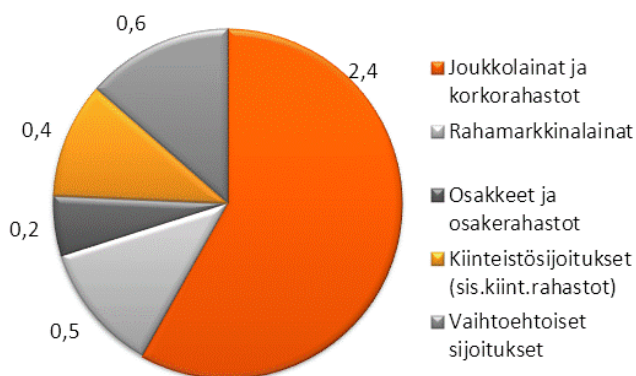
korkoriskiä suojaavien johdannaisten sijoitustoiminnan kirjanpidon tulosta ja vakuutusvelan muutosta kasvattanut tulos oli 131 miljoonaa euroa (62).

Henkivakuutustoiminnan tehokkuus laski kulujen suhteellisen osuuden tuotoista kasvaessa. Kuluja kasvattivat mm. Aurum Sijoitusvakuutus Oy:n ostoon liittyvät kulut. Liikekustannussuhde, joka sisältää kaikki liikekulujen kattamiseen tarkoitetut tuotot ja josta on poistettu myyntikanavien palkkiot, nousi 34,6 prosenttiin (29,4).

Henkivakuutustoiminnan sijoitustoiminnan tuotto käyvin arvoin, ilman vakuutusvelan korkoriskiä suojaavien johdannaisten tuottoa, oli 9,2 prosenttia (-1,5).

Henkivakuutustoiminnan sijoitusomaisuus ilman sijoitussidonnaisen vakuutuksen katteena olevaa omaisuutta oli 4,2 miljardia euroa (4,1) jakautuen seuraavasti:

Henkivakuutustoiminnan sijoitusomaisuus 4,2 mrd. €, 31.12.2012



Investointitasolle luokiteltujen sijoitusten osuus korkosalkusta oli 90 prosenttia (76). Katsauskauden lopussa korkosijoitusten modifioitu duraatio oli 3,2 (3,0).

OP-Pohjola-ryhmän hallinnoimien sijoitusrahastojen pääoma oli 11,9 miljardia euroa (11,5). Pääomat kasvoivat 4,2 prosenttia katsauskaudella. Nettomerkinnät OP-Pohjola-ryhmän sijoitusrahastoihin olivat 698 miljoonaa euroa negatiiviset (-1 709).

OP-Pohjola-ryhmän varainhoidon hallinnoiman varallisuuden määrä oli joulukuun lopussa 41,1 miljardia euroa (37,5). Tästä ryhmän sijoitusrahastoissa olevien pääomien osuus oli 9,5 miljardia euroa (9,9) ja OP-Private-toimintamallissa hallinnoitujen varojen osuus oli 8,3 miljardia euroa (6,2). OP-Pohjola-ryhmään kuuluvien yritysten osuus hallinnoitusta varallisuudesta oli 8,8 miljardia euroa.

Henkivakuutuksen vakavaraisuus parani sijoitusomaisuuden markkina-arvojen kasvaessa. Toimintapääoma oli 780 miljoonaa euroa, mikä oli 3,6-kertainen suhteessa toimintapääoman vähimmäismäärään. Vakavaraisuusaste, eli vakavaraisuuspääoman suhde painotettuun vakuutusvelkaan oli 16,8 prosenttia (12,9).



Muu toiminta

Muun toiminnan avainlukuja

Milj. e	1–12/2012	1–12/2011	Muutos, %
Korkokate	24	31	-22,8
Kaupankäynnin nettotuotot	1	2	-53,0
Sijoitustoiminnan nettotuotot	7	22	-69,9
Muut tuotot	409	365	12,1
Kulut	449	377	18,9
Arvonalentumiset saamisista	3	11	-73,7
Tulos ennen veroja	-10	32	-132,2
Mrd. e	31.12.2012	31.12.2011	Muutos, %
Saamiset luottolaitoksilta	8,5	7,0	20,4
Kaupankäynnin rahoitusvarat	-0,1	-0,1	-55,7
Sijoitusomaisuus	6,5	8,5	-23,5
Velat luottolaitoksille	4,9	5,2	-4,4
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	14,4	15,7	-8,3

Muun toiminnan tulos ennen veroja oli tammi–joulukuussa negatiivinen 10 miljoonaa euroa (32).

Korkokate supistui 22,8 prosenttia. Sijoitustoiminnan nettotuottoihin sisältyi myyntitappioita ja arvonalennuksia yhteensä 25 miljoonaa euroa (1). Muut tuotot ovat merkittävilä osin ryhmän sisäisiä palveluveloituksia, jotka vastaavasti esitetään liiketoimintasegmenttien kuluina. Muun toiminnan kuluista 149 miljoonaa (128) euroa oli henkilöstökuluja ja 127 miljoonaa euroa ict-kuluja (109). Kuluja kasvatti myös Vallilan toimitilakiinteistöstä tehdyt 31 miljoonan euron suuruiset kertapoistot.

OP-Pohjola-ryhmän rakenteessa tapahtuneet muutokset

OP-Pohjola-ryhmän tilinpäätökseen yhdistellään 196 osuuspankkia (205), OP-Pohjola keskusyhteisökonserni ja Osuuspankkien Keskinäinen Vakuutusyhtiö.

Luvian Osuuspankki sulautui Nakkilan Osuuspankkiin 31.3.2012. Pankin nimi muuttui Nakkila-Luvian Osuuspankiksi. Maskun Osuuspankki sulautui Vakka-Suomen Osuuspankkiin 31.3.2012. Pankin nimi muutettiin samalla Lounaisrannikon Osuuspankiksi. Huhtamon Osuuspankki sulautui Vampulan Osuuspankkiin 30.4.2012. Haminan Seudun, Kotkan Seudun, Kouvolan Seudun, Kymijoen ja Virolahden osuuspankit sulautuivat 31.5.2012 ja muodostivat uuden Kymenlaakson Osuuspankin.

Lappo Andelsbank sulautui Andelsbanken för Ålandiin 31.8.2012. Sauvon Osuuspankki sulautui Lounais-Suomen Osuuspankkiin 30.9.2012.

OP-Palvelut Oy:n toimiluvan varaiset toiminnot siirrettiin 1.6.2012 alkaen perustettuun OP-Prosessipalvelut Oy:öön. Molemmat yhtiöt ovat OP-Pohjola osk:n täysin omistamia tytäryhtiöitä. Uuteen yhtiöön siirtyi noin 300 henkilöä. OP-Prosessipalvelut sai luottolaitostoimiluvan 7.5.2012 sekä selvitysosaapuolen ja tilinhoitajayhteisön oikeudet 21.5.2012

Vuoden 2011 joulukuussa julkistettu Skandia Lifen Suomen liiketoimintojen osto toteutettiin hankkimalla elokuussa 2012 Aurum Sijoitusvakuutus Oy:n osakekanta.

Henkilöstö ja palkitseminen

OP-Pohjola-ryhmän palveluksessa oli katsauskauden lopussa 13 290 henkilöä (13 229). Henkilöstöä oli keskimäärin 13 411 (12 858). Henkilöstölisäykset liittyivät liiketoiminnan laajenemiseen ja kehittämiseen. Katsauskauden aikana ryhmän palveluksesta siirtyi eläkkeelle 311 henkilöä (370). Eläkkeelle siirtyneiden keski-ikä oli 61,5 vuotta (61,5).

OP-Pohjola-ryhmän muuttuva palkitseminen jakautuu lyhyen aikavälin yritysکوhtaiseen palkitsemiseen sekä ryhmätasoiseen pitkän aikavälin palkitsemiseen.

OP-Pohjola-ryhmän ryhmätasoinen pitkän aikavälin palkitsemisjärjestelmä muodostuu johdolle tarkoitettusta kannustinjärjestelmästä, sekä muulle henkilöstölle tarkoitettusta henkilöstörahostosta.

Johdon kannustinjärjestelmä koostuu kolmen vuoden ansaintajaksosta, joista ensimmäinen on 2011–2013. Kannustinjärjestelmään kuuluvat henkilöt voivat saada tietyn määrän Pohjola Pankki Oyj:n A-sarjan osakkeita, mikäli kyseiselle ansaintajaksolle asetetut, OP-Pohjola-ryhmän strategiaan perustuvat tavoitteet saavutetaan. Järjestelmän mukainen palkkio maksetaan henkilölle osakkeiden ja rahan yhdistelmänä kolmessa erässä vuosina 2015–2017 ansaintajakson päätyttyä edellyttäen, että ryhmän vakavaraisuus ylittää sisäiset vähimmäisvaatimukset maksuhetkellä. Palkkion maksamiseen liittyy työ- tai toimisuhteen voimassaoloa koskevia ehtoja.

OP-Pohjola osk:n hallinto

OP-Pohjola-ryhmän keskusyhteisön (OP-Pohjola osk) varsinainen osuuskunnan kokous pidettiin 27.3.2012. Hallintoneuvostoon valittiin vuonna 2015 päättyväksi kaudeksi erovuorossa olleista jäsenistä uudelleen johtaja Jorma Vierula, professori Jarmo Partanen, toimitusjohtaja Kari Manninen ja toimitusjohtaja Juha Pullinen. Uutena jäsenenä hallintoneuvostoon valittiin apulaisjohtaja Jukka Kääriäinen. Lisäksi viimeistään vuonna 2015 päättyväksi kaudeksi valittiin erovuorossa olleista jäsenistä uudelleen toimitusjohtaja Jussi Ruuhela, maakuntaneuvos Jorma Pitkälä, toimitusjohtaja Markku Salomaa, FM Timo Viitanen, professori Paavo Pelkonen ja toimitusjohtaja Timo Levo. Uusina jäseninä valittiin hallintojohtaja Annukka Nikola, toimitusjohtaja Jari Himanen, toimitusjohtaja Tapani Eskola, toimitusjohtaja Tuomas Kupsala, toimitusjohtaja Seppo Pääkkö, tutkimus- ja kehitysjohtaja Ilmo Aronen, toimitusjohtaja Simo Kauppi, rehtori Juha Kiiskinen, professori Jarna Heinonen ja rehtori Ari Mikkola.

Hallintoneuvostossa on kaikkiaan 33 jäsentä.

Hallintoneuvosto valitsi järjestäytymiskokouksessaan puheenjohtajakseen uudelleen liikuntaneuvos Paavo Haapakosken. Varapuheenjohtajiksi valittiin uudelleen professori Jaakko Pehkonen ja toimitusjohtaja Vesa Lehikoinen.

Uudelleenjärjestelyohjelma

OP-Pohjola-keskusyhteisökonsernin uudelleenjärjestelyohjelmaan kuulunut kaikkia henkilöstöryhmiä ja yhteensä 6 500 henkilöä koskenut yhteistoimintalain mukainen neuvotteluprosessi saatiin päätökseen 10.12.2012.

Neuvottelujen tuloksena OP-Pohjola-keskusyhteisökonserni vähentää yhteensä 561 työpaikkaa. Näistä 247 henkilöä irtisanotaan ja 314 siirtyy pois konsernin palveluksesta muiden järjestelyjen kautta. Lisäksi 150 henkilön tehtävät ulkoistetaan.

Keskusyhteisökonsernin uudelleenjärjestelyohjelmalla haetaan yhteensä 150 miljoonan euron vuotuisia kustannussäästöjä vuoden 2015 loppuun mennessä. Vuoden 2012 loppuun mennessä toteutetuilla toimenpiteillä arvioidaan saavutetun jo 65 miljoonan euron säästöt. Uudistusohjelmassa keskusyhteisökonsernille ja osuuspankeille suunnattujen palveluiden tuotanto keskitetään merkittävästi uudistuvaan OP-Palveluihin. Henkilöstövähennykset tuovat noin kolmasosan tavoitteiksi asetetuista kokonaissäästöistä.

Investoinnit ja palvelukehittäminen

OP-Pohjola osk tytäryhtiöineen vastaa OP-Pohjola-ryhmän palvelutoiminnan kehittämistä. Palvelutoiminnan kehittämiseen liittyvistä kustannuksista merkittävä osa muodostuu ict-investoinneista ja niihin liittyvistä määrittelyistä. Näistä kustannuksista taseeseen aktivoituja ict-investointeja oli tilikaudella 95 miljoonaa euroa (54). Investoinneista 66 miljoonaa euroa (30) kohdistui pankkitoimintaan, 20 miljoonaa euroa (18) vahinkovakuutukseen ja 8 miljoonaa euroa (6) varallisuuden hoitoon.

OP-Pohjola-ryhmän tuloslaskelma

Milj. e	Liite	1-12/2012	1-12/2011	Muutos, %
Korkotuotot		3 174	3 294	-4
Korkokulut		2 171	2 264	-4
Korkokate ennen arvonalentumisia	5	1 003	1 030	-3
Saamisten arvonalentumiset	6	99	101	-3
Korkokate arvonalentumisten jälkeen		904	928	-3
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	7	433	312	39
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	8	108	72	51
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	9	584	574	2
Kaupankäynnin nettotuotot	10	81	17	
Sijoitustoiminnan nettotuotot	11	52	63	-17
Liiketoiminnan muut tuotot	12	109	90	21
Henkilöstökulut		749	689	9
Muut hallintokulut		378	351	8
Liiketoiminnan muut kulut		352	318	11
Palautukset omistajajäsenille		192	176	9
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta		2	4	-43
Kauden tulos ennen veroja		601	525	15
Tuloverot		119	89	33
Kauden tulos		483	436	11

Jakautuminen, milj. e

Omistajien osuus tilikauden tuloksesta	482	436	10
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta	1	0	
Yhteensä	483	436	11

OP-Pohjola-ryhmän laaja tuloslaskelma

Milj. e	1-12/2012	1-12/2011	Muutos, %
Kauden tulos	483	436	11
Käyvän arvon rahaston muutos			
Käypään arvoon arvostamisesta	648	-422	
Rahavirran suojauksesta	50	22	
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot/(tappiot)	-90	-137	-34
Muuntoerot	0	1	-78
Tuloverot			
Käypään arvoon arvostamisesta	158	-106	
Rahavirran suojauksesta	12	5	
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvista vakuutusmatemaattisista voitoista/(tappioista)	-22	-30	-25
Kauden laaja tulos	942	29	

Jakautuminen, milj. e

Omistajien osuus tilikauden tuloksesta	941	29	
Määräysvallattomien omistajien osuus tilikauden tuloksesta	1	0	
Yhteensä	942	29	

OP-Pohjola-ryhmän tase

Milj. e	Liite	31.12.2012	31.12.2011	Muutos, %
Käteiset varat		5 784	4 376	32
Saamiset luottolaitoksilta		840	1 104	-24
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat		358	281	27
Johdannaissopimukset		4 436	3 307	34
Saamiset asiakkailta		65 161	60 331	8
Vahinkovakuutustoiminnan varat	15	3 492	3 205	9
Henkivakuutustoiminnan varat	16	9 173	7 006	31
Sijoitusomaisuus		6 596	8 343	-21
Sijoitukset osakkuusyhteisöissä		39	40	-2
Aineettomat hyödykkeet		1 320	1 169	13
Aineelliset hyödykkeet		710	702	1
Muut varat		1 745	1 884	-7
Versaamiset		115	158	-27
Varat yhteensä		99 769	91 905	9
Velat luottolaitoksille		1 965	1 783	10
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat		3	1	
Johdannaissopimukset		4 162	3 232	29
Velat asiakkaille		49 650	45 974	8
Vahinkovakuutustoiminnan velat	17	2 592	2 508	3
Henkivakuutustoiminnan velat	18	8 970	6 932	29
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	19	19 270	20 005	-4
Varaukset ja muut velat		3 297	2 840	16
Verovelat		990	834	19
Osuuspääoma		622	624	0
Velat, joilla on huonompi etuoikeus		1 114	931	20
Velat yhteensä		92 635	85 663	8
Oma pääoma				
OP-Pohjola-ryhmän omistajien osuus				
Osake- ja osuuspääoma		336	333	1
Käyvän arvon rahasto	20	339	-188	
Muut rahastot		2 683	2 621	2
Kertyneet voittovarot		3 752	3 474	8
Määräysvallattomien osuus		24	3	
Oma pääoma yhteensä		7 134	6 242	14
Velat ja oma pääoma yhteensä		99 769	91 905	9

OP-Pohjola-ryhmän oman pääoman muutoslaskelma

Käyvän arvon rahasto

Milj. e	Osake- ja osuus-pääoma	Käypään arvoon arvostamisesta	Rahavirran suojauksesta	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2011, vanha laatimisperiaate	368	118	-6	2 656	3 590	0	6 726
Laatimisperiaatteen muutos IAS 19	-	-	-	-	-187	-	-187
Oma pääoma 1.1.2011, uusi laatimisperiaate	368	118	-6	2 656	3 403	0	6 539
Osakeanti	-	-	-	-	-	-	-
Osuuspääoman siirto omaan pääomaan	1	-	-	-	-	-	1
Määräysvallattomilta omistajilta hankittu osuus Pohjola Pankki Oyj:stä	-31	-	-	-79	-117	-	-227
Osakeantikulut	-	-	-	-	-	-	-
Rahastosiirrot	-	-	-	43	-43	-	-
Voitonjako	-	-	-	-	-74	-	-74
Kauden laaja tulos	-	-316	16	-	322	0	22
Laatimisperiaatteen muutoksen vaikutus tilikauden laajaan tulokseen	-	-	-	-	6	-	6
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	2	-	2
Muut	-4	-	-	1	-26	3	-26
Oma pääoma 31.12.2011	333	-198	10	2 621	3 474	3	6 242

Käyvän arvon rahasto

Milj. e	Osake- ja osuus-pääoma	Käypään arvoon arvostamisesta	Rahavirran suojauksesta	Muut rahastot	Kertyneet voittovarot	Määräysvallattomien omistajien osuus	Oma pääoma yhteensä
Oma pääoma 1.1.2012	333	-198	10	2 621	3 474	3	6 242
Osakepääoman korotus	-	-	-	-	-	-	-
Osuuspääoman siirto omaan pääomaan	4	-	-	-	-	-	4
Rahastosiirrot	-	-	-	61	-61	-	-
Voitonjako	-	-	-	-	-62	-	-62
Kauden laaja tulos	-	489	38	-	414	1	942
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	0	-	0
Muut	-1	-	-	1	-13	21	8
Oma pääoma 31.12.2012	336	291	48	2 683	3 752	24	7 134

OP-Pohjola-ryhmän rahavirtalaskelma

Milj. e	1-12/2012	1-12/2011
Liiketoiminnan rahavirta		
Kauden tulos	483	436
Oikaisut kauden tulokseen	874	432
Liiketoiminnan varojen lisäys (-) tai vähennys (+)	-3 151	-4 757
Saamiset luottolaitoksilta	262	40
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat	172	161
Johdannaissopimukset	30	-8
Saamiset asiakkailta	-4 941	-3 581
Vahinkovakuutustoiminnan varat	-205	-181
Henkivakuutustoiminnan varat	-252	419
Sijoitusomaisuus	1 742	-1 070
Muut varat	41	-537
Liiketoiminnan velkojen lisäys (+) tai vähennys (-)	4 081	6 936
Velat luottolaitoksille	153	66
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat	2	1
Johdannaissopimukset	-21	33
Velat asiakkaille	3 676	6 769
Vahinkovakuutustoiminnan velat	10	102
Henkivakuutustoiminnan velat	22	-358
Varaukset ja muut velat	240	323
Maksetut tuloverot	-99	-108
Saadut osingot	118	131
A. Liiketoiminnan rahavirta yhteensä	2 306	3 071
Investointien rahavirta		
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen lisäykset	-49	-66
Eräpäivään asti pidettävien rahavarojen vähennykset	334	297
Tytäryritysten hankinnat hankintahetken rahavaroilla vähennettynä	-76	-6
Tytäryritysten myynnit myyntihetken rahavaroilla vähennettynä	4	1
Investoinnit aineellisiin ja aineettomiin hyödykkeisiin	-194	-109
Aineellisten ja aineettomien hyödykkeiden luovutukset	9	3
B. Investointien rahavirta yhteensä	28	119
Rahoituksen rahavirrat		
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, lisäykset	500	181
Velat, joilla on huonompi etuoikeus, vähennykset	-313	-430
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, lisäykset	24 457	39 026
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat, vähennykset	-25 484	-38 837
Osuus- ja osakepääoma, lisäykset	221	216
Osuus- ja osakepääoma, vähennykset	-219	-238
Maksetut osingot ja osuuspääoman korot	-78	-84
Palautukset omistajajäsenille	-12	-22
Määräysvallattomilta omistajilta hankittu osuus Pohjola Pankki Oyj:stä	-	-227
Muut	-	-
C. Rahoituksen rahavirta yhteensä	-927	-415
Rahavarojen nettomuutos (A+B+C)	1 407	2 776
Rahavarat tilikauden alussa	4 465	1 689
Rahavarat tilikauden lopussa	5 872	4 465
Saadut korot	3 634	2 979
Maksetut korot	-2 277	-1 927
Rahavarat		
Käteiset varat	5 798	4 381
Vaadittaessa maksettavat saamiset luottolaitoksilta	74	84
Yhteensä	5 872	4 465

Liitetiedot

Liite 1. Laatimisperiaatteet

Tilinpäätöstiedote 1.1.–31.12.2012 on laadittu IAS 34-standardin (Osavuositarkastukset) mukaisesti.

Vuoden 2012 tilinpäätöksessä kuvataan tilinpäätöksen laatimisperiaatteet, joita on sovellettu tämän tilinpäätöstiedotteen laatimisessa.

Tilinpäätöstiedote on tilintarkastamaton. Kaikki tilinpäätöstiedotteen luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta.

Tilinpäätöksen laatimisperiaatteen muutos

OP-Pohjola-ryhmä päätti vuoden 2012 alusta lähtien vapaaehtoisesti luopua ns. putkimenetelmän käytöstä etuusperiaatteen eläkejärjestelyiden vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden kirjaamisessa. IFRS raportointiin siirtymisen yhteydessä vuonna 2005 OP-Pohjola-ryhmä valitsi laatimisperiaatteeseen kirjata vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot tuloslaskelmaan järjestelyyn kuuluvien henkilöiden keskimääräiselle jäljellä olevalle palvelusajalle siltä osin kuin ne ylittävät 10 prosenttia eläkevelvoitteesta tai 10 prosenttia varojen käyvää arvosta. Nyt käyttöön otetun IAS 19 kirjaamistavan mukaisesti vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot kirjataan muihin laajan tuloksen eriin sillä kaudella, jonka aikana ne syntyvät. Kirjattaessa vakuutusmatemaattiset voitot ja tappiot muihin laajan tuloksen eriin näitä voittoja ja tappioita ei siirretä tulosvaikutteisesti enää myöhemmillä kausilla.

Laatimisperiaatteen muutos johtaa vakuutusmatemaattisten voittojen ja tappioiden nopeampaan kirjaamiseen kuin aiemmin sovellettu putkimenetelmä. Muutoksella varaudutaan myös vuoden 2013 alusta voimaan tulevan, uudistetun IAS 19 -standardin mukaisiin vaatimuksiin. Laatimisperiaatteen muutos on toteutettu takautuvasti ja sen vaikutukset tässä tilinpäätöstiedotteessa esitettyihin OP-Pohjola-ryhmän taseen, tuloslaskelman ja laajan tuloslaskelman vertailutietoihin ovat seuraavat:

Milj. e	Vanha laatimis- periaate	Uusi laatimis- periaate	Laatimis- periaatteen muutoksen vaikutus
Tase 1.1.2011			
Varat			
Muut varat	1 749	1 496	-253
Veroaamiset	125	125	0
Velat			
Varaukset ja muut velat	2 333	2 332	0
Verovelat	1 014	948	-66
Oma pääoma			
Kertyneet voittovarot	3 590	3 403	-187
	Vanha laatimis- periaate	Uusi laatimis- periaate	Laatimis- periaatteen muutoksen vaikutus
Milj. e			
Tase 31.12.2011			
Varat			
Muut varat	2 266	1 884	-382
Veroaamiset	158	158	0
Velat			
Varaukset ja muut velat	2 839	2 840	1
Verovelat	928	834	-94
Oma pääoma			
Kertyneet voittovarot	3 763	3 474	-289
Tuloslaskelma 2011			
Henkilöstökulut	696	689	-7
Tuloverot	87	89	2
Laaja tuloslaskelma 2011			
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot/(tappiot)	-	-137	-137
Tuloverot etuusperiaatteen järjestelyistä johtuvista vakuutusmatemaattisista voitotoista/(tappioista)	-	-30	-30

Liite 2. OP-Pohjola-ryhmän tunnusluvut ja niiden laskentakaavat

	1-12/2012	1-12/2011	
Oman pääoman tuotto (ROE), %	7,2	6,8	
Oman pääoman tuotto käyvin arvoin, %	14,1	0,4	
Koko pääoman tuotto (ROA), %	0,50	0,50	
Kulujen osuus tuotoista, %	62	63	
Henkilöstö keskimäärin	13 411	12 858	
josta kokoaikaisia	12 393	11 701	
josta osa-aikaisia	1 018	1 157	
Oman pääoman tuotto (ROE), %	$\frac{\text{Kauden voitto}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}}$		x 100
Oman pääoman tuotto käyvin arvoin, %	$\frac{\text{Tilikauden laaja tulos}}{\text{Oma pääoma (kauden alun ja lopun keskiarvo)}}$		x 100
Koko pääoman tuotto (ROA), %	$\frac{\text{Kauden voitto}}{\text{Taseen loppusumma keskimäärin (kauden alun ja lopun keskiarvo)}}$		x 100
Kulujen osuus tuotoista, %	$\frac{(\text{Henkilöstökulut} + \text{muut hallintokulut} + \text{liiketoiminnan muut kulut})}{(\text{Korkokate} + \text{vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot} + \text{henkivakuutus-toiminnan nettotuotot} + \text{nettopalkkiotuotot} + \text{kaupankäynnin nettotuotot} + \text{sijoitustoiminnan nettotuotot} + \text{liiketoiminnan muut tuotot} + \text{osuus osakkuusyritysten tuloksesta})}$		x 100
Taloudellisen pääoman tuotto, %	$\frac{\text{Tulos} + \text{asiakasbonukset verojen jälkeen (12 kk liukuva)}}{\text{Keskimääräinen taloudellinen pääoma}}$		x 100
Operatiivinen vahinkosuhde	$\frac{\text{Korvauskulut pl. Laskuperustemuutokset}}{\text{Vakuutusmaksutuotot pl. Laskuperustemuutokset (netto)}}$		x 100
Operatiivinen liikekulusuhde	$\frac{\text{Liikekulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot pl. Laskuperustemuutokset (netto)}}$		x 100
Operatiivinen yhdistetty kulusuhde	Operatiivinen vahinkosuhde + operatiivinen liikekulusuhde		
Riskisuhde (ilman perustekorkokulua), %	$\frac{\text{Korvaukset pl. korvausten selvittelykulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto)}}$		x 100
Toimintakulusuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut ja korvausten selvittelykulut}}{\text{Vakuutusmaksutuotot (netto)}}$		x 100
Liikekustannussuhde, %	$\frac{\text{Liikekulut ennen vakuutusten aktivoitujen hankintamenojen muutosta} + \text{korvausten selvittelykulut}}{\text{Kuormitustulo} \times 100}$		x 100
Vastuunkantokyky, %	$\frac{\text{Vakavaraisuuspääoma}}{\text{Vakuutusmaksutuotot}}$		x 100

Liite 3. Tilikauden aikana hankitut liiketoiminnot

OP-Pohjola-ryhmän keskusyhteisö OP-Pohjola osk osti 31.8.2012 Old Mutual -ryhmään kuuluvalla Skandia Life Assurance Company:ltä hankinnan yhteydessä perustetun, suomalaisen henkivakuutusyhtiö Aurum Sijoitusvakuutus Oy:n koko osakekannan. Kaupan toteutuksessa Skandia Lifen 100.000 eläke-, säästö- ja sijoitusvakuutuksen kanta siirtyi 28.8.2012 Aurum Sijoitusvakuutus Oy:lle, josta tuli 31.8.2012 OP-Pohjola osk:n tytäryhtiö. Aurum Sijoitusvakuutus Oy on yhdistelty OP-Pohjola-ryhmän yhdisteltyyn tilinpäätökseen 31.8.2012 alkaen.

Tässä tilinpäätöstiedotteessa konserniyhdistelyn hankintamenona on käytetty Aurum Sijoitusvakuutus Oy:n osakkeiden hankintamenoa. Kaikki hankintaan liittyvät asiantuntija- ja konsulttikustannukset on kirjattu tuloslaskelmaan kuluiksi.

Aurum Sijoitusvakuutus Oy:n OP-Pohjola-ryhmään yhdistelty vakuutusmaksutulo oli 45 miljoonaa euroa ja tulos ennen veroja oli 6 miljoonaa euroa.

Yhdistelyn seurauksena hankittujen yksilöitävissä olevien varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käypien arvojen ja hankintamenon erotuksena syntynyt nettomäärä, edullisesta kaupasta syntynyt voitto, on kirjattu hankinta-ajankohtana liiketoiminnan muihin tuottoihin. Liiketoiminnan volyyymikehitykseen perustuvasta kauppahinnan tarkistuksesta johtuvat mahdolliset muutokset em. nettomäärään kirjataan suoraan tuloslaskelmaan. Tarkistusprosessin arvellaan päättyvän 31.3.2013 mennessä. Hankitut yksilöitävissä olevat varat ja vastattaviksi otetut velat muodostuvat Aurum Sijoitusvakuutus Oy:n käypään arvoon arvostetuista nettovaroista ja hankinnan yhteydessä tunnistetuista muista yksilöitävissä olevista eristä.

Milj. e		Yhdistämi- sessä käytetyt käyvät arvot
Henkivakuutustoiminnan varat		1 360
Aineettomat hyödykkeet		
Asiakassuhteet		5
Vakuutusssopimukset		127
Muut varat		1
Rahavarat		36
Varat yhteensä		1 528
Henkivakuutustoiminnan velat		1 362
Varaukset ja muut velat		5
Laskennalliset verovelat		32
Velat yhteensä		1 399
Nettovarat		128
Omistusosuus hankituista nettovaroista 31.8.2012	100%	128
Käteisvaroilla maksettu kokonaisvastike		108
Edullisesta kaupasta syntynyt voitto, brutto		20
Hankintaan liittyvät kulut tuloslaskelmassa		2
Edullisesta kaupasta syntynyt voitto, netto		19
Käteisvaroilla maksettu kokonaisvastike		108
Hankitun tytäryrityksen rahavarat		36
Rahavirtavaikutus		72

Liite 4. OP-Pohjola-ryhmän tuloskehitys vuosineljänneksittäin

Milj. e	2011		2012		
	10-12	1-3	4-6	7-9	10-12
Korkotuotot	927	899	836	764	674
Korkokulut	652	625	582	521	444
Korkokate	275	274	255	243	231
Saamisten arvonalentumiset	37	11	17	19	51
Korkokate arvonalentumisten jälkeen	238	264	237	224	179
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	20	100	129	105	99
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	-6	32	16	27	33
Palkkiotuotot ja -kulut, netto	138	153	141	134	156
Kaupankäynnin nettotuotot	31	38	3	18	22
Sijoitustoiminnan nettotuotot	7	15	10	1	26
Liiketoiminnan muut tuotot	24	25	21	39	23
Henkilöstökulut	180	199	190	184	176
Muut hallintokulut	104	93	99	82	104
Liiketoiminnan muut kulut	88	87	84	81	100
Palautukset omistajajäsenille	44	44	52	46	50
Osuus osakkuusyritysten tuloksesta	1	0	1	1	0
Kauden tulos ennen veroja	37	203	134	156	108
Tuloverot	-37	49	35	33	2
Kauden tulos	74	154	99	123	106
Muut laajan tuloksen erät					
Käyvän arvon rahaston muutos					
Käypään arvoon arvostamisesta	49	373	-23	166	132
Rahavirran suojauksesta	6	5	20	20	5
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvat vakuutusmatemaattiset voitot/(tappiot)	3	30	-10	10	-120
Muuntoerot	1	0	0	0	0
Tuloverot					
Käypään arvoon arvostamisesta	17	91	-6	40	32
Rahavirran suojauksesta	1	1	5	5	1
Etuuspohjaisista järjestelyistä johtuvista vakuutusmatemaattisista voitoista/(tappioista)	6	7	-2	2	-29
Kauden laaja tulos	109	463	89	271	119

Liite 5. Korkokate

Milj. e	1-12/2012	1-12/2011	Muutos, %
Lainat ja saamiset	1 524	1 593	-4
Saamiset luottolaitoksilta ja keskuspankeilta	20	37	-45
Saamistodistukset	232	269	-14
Johdannaiset (netto)			
Kaupankäynnin johdannaiset	70	79	-12
Suojauslaskennan johdannaiset	49	-19	
Velat luottolaitoksille	-9	-17	-46
Velat asiakkaille	-406	-397	2
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-415	-473	-12
Huonomman etuoikeuden velat	-58	-31	85
Pääomalainat	-8	-9	-12
Kaupankäynnin rahoitusvelat	0	0	-53
Muut (netto)	3	2	59
Korkokate ilman suojauslaskennan arvostuseriä	1 002	1 033	-3
Suojaavat johdannaiset	270	19	
Suojauskohteiden arvonmuutokset	-269	-23	
Korkokate	1 003	1 030	-3

Liite 6. Saamisten arvonalentumiset

Milj. e	1-12/2012	1-12/2011	Muutos, %
Luotto- tai takaustappioiden poistetut saamiset	67	85	-22
Palautukset poistetuista saamisista	-14	-11	-27
Arvonalentumisten lisäys	108	115	-6
Arvonalentumisten vähennys	-62	-88	29
Yhteensä	99	101	-3

Liite 7. Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot

Milj. e	1-12/2012	1-12/2011	Muutos, %
Vakuutusmaksutuotot, netto			
Vakuutusmaksutulo	1 215	1 120	8
Jälleenvakuuttajien osuus	-49	-55	11
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-32	-44	27
Jälleenvakuuttajien osuus	-7	3	
Yhteensä	1 126	1 024	10
Vahinkovakuutuskorvaukset, netto			
Maksetut korvaukset	786	703	12
Jälleenvakuuttajien osuus	-61	-33	-86
Korvausvastuun muutos	6	51	-89
Jälleenvakuuttajien osuus	28	-29	
Yhteensä	759	692	10
Vahinkovakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot			
Koroista	60	60	0
Osingoista	29	30	-3
Kiinteistöistä	1	3	-64
Myyntivoitoista ja -tappioista			
Saamistodistuksista	27	-8	
Osakkeista ja osuuksista	14	0	
Lainoista ja saamisista	-2	0	
Kiinteistöistä	0	0	-30
Johdannaisista	-11	-18	41
Arvostusvoitoista ja -tappioista			
Saamistodistuksista	0	-34	
Osakkeista ja osuuksista	-11	-10	-18
Lainoista ja saamisista	0	-1	
Kiinteistöistä	3	3	11
Johdannaisista	-2	0	
Muista	2	2	8
Yhteensä	110	26	
Diskonnttauksen purkautuminen	-44	-46	4
Muut	0	0	
Vahinkovakuutustoiminnan nettotuotot	433	312	39

Liite 8. Henkivakuutustoiminnan nettotuotot

Milj. e	1-12/2012	1-12/2011	Muutos, %
Vakuutusmaksutulo	848	748	13
Jälleenvakuuttajien osuus	-27	-27	2
Yhteensä	821	721	14
Korvauskulut			
Maksetut korvaukset	-644	-711	9
Korvausvastuun muutos	-42	15	
Jälleenvakuuttajien osuus	11	9	15
Vakuutusvelan muutos			
Vakuutusmaksuvastuun muutos	-619	218	
Jälleenvakuuttajien osuus	6	11	-44
Yhteensä	-1 289	-458	
Muut	-58	28	
Yhteensä	-527	290	
Henkivakuutuksen sijoitustoiminnan nettotuotot			
Koroista	52	56	-6
Osingoista	61	73	-16
Kiinteistöistä	-3	3	
Myyntivoitoista ja -tappioista			
Saamistodistuksista	3	6	-57
Osakkeista ja osuuksista	36	27	37
Lainoista ja saamisista	0	4	
Kiinteistöistä	-1	1	
Johdannaisista	-17	-38	55
Arvostusvoitoista ja -tappioista			
Saamistodistuksista	4	-6	
Osakkeista ja osuuksista	-31	-6	
Lainoista ja saamisista	-1	-8	
Kiinteistöistä	2	-1	
Johdannaisista	129	62	
Muista	3	6	
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteina oleva omaisuus			
Osakkeet ja osuudet			
Myyntivoitot ja -tappiot	70	-123	
Arvostusvoitot ja -tappiot	303	-296	
Muut	24	24	1
Yhteensä	635	-219	
Henkivakuutustoiminnan nettotuotot	108	72	51

Liite 9. Palkkiotuotot ja -kulut, netto

Milj. e	1-12/2012	1-12/2011	Muutos, %
Palkkiotuotot			
Luotonannosta	176	160	10
Talletuksista	5	5	-1
Maksuliikkeestä	175	160	10
Arvopapereiden välityksestä	21	31	-33
Arvopapereiden liikkeeseenlaskusta	15	13	14
Rahastoista	74	88	-16
OmaisuuDENhoidosta ja lainopillisista tehtävistä	70	64	10
Vakuutusten välityksestä	54	53	1
Takauksista	22	22	1
Muista	44	42	4
Yhteensä	656	638	3
Palkkiokulut	72	64	13
Palkkiotuotot, netto	584	574	2

Liite 10. Kaupankäynnin nettotuotot

Milj. e	1-12/2012	1-12/2011	Muutos, %
Myyntivoitot ja -tappiot			
Saamistodistuksista	13	7	99
Osakkeista ja osuuksista	1	1	-36
Johdannaisista	-20	28	
Arvonmuutokset			
Saamistodistuksista	2	2	47
Osakkeista ja osuuksista	6	-9	
Johdannaisista	63	-12	
Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavista rahoitusvaroista ja - veloista			
Myyntivoitot ja -tappiot			
Lainoista ja muista saamisista	-	-	
Osinkotuotot	1	1	8
Valuuttatoiminnan nettotuotot	14	-1	
Yhteensä	81	17	

Liite 11. Sijoitustoiminnan nettotuotot

Milj. e	1-12/2012	1-12/2011	Muutos, %
Myytävissä olevista rahoitusvaroista			
Myyntivoitoista ja -tappioista			
Saamistodistuksista	17	12	41
Osakkeista ja osuuksista	8	17	-52
Osinkotuotoista	24	26	-9
Arvonalentumistappioista	-11	-5	
Jaksotettuun hankintamenuon arvostettavista			
Myyntivoitoista ja -tappioista	-12	1	
Yhteensä	26	51	-49
Sijoituskiinteistöjen nettotuotot			
Vuokratuotoista	38	40	-5
Vastike- ja hoitokuluista	-28	-27	-3
Arvonmuutoksista, myyntivoitoista ja -tappioista	15	-2	
Muista	1	1	-27
Yhteensä	26	11	
Muut	-	-	
Sijoitustoiminnan nettotuotot	52	63	-17

Liite 12. Liiketoiminnan muut tuotot

Milj. e	1-12/2012	1-12/2011	Muutos, %
Tuotot omassa käytössä olevista kiinteistöistä ja toimitiloista	16	15	6
Muulla vuokrasopimuksella vuokralle annetun omaisuuden vuokratuotoista	10	16	-36
Muut	82	58	41
Yhteensä	109	90	21

Liite 13. Taseen luokittelu

Milj. e	Lainat ja saamiset	Eräpäivään asti pidettävät	Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat*	Myytavissä olevat	Suojaavat johdannaiset	Yhteensä
Varat						
Käteiset varat ja keskuspankkitalletukset	5 784	-	-	-	-	5 784
Saamiset luottolaitoksilta ja keskuspankeilta	840	-	-	-	-	840
Johdannaissopimukset	-	-	3 733	-	703	4 436
Saamiset asiakkailta	65 161	-	-	-	-	65 161
Vahinkovakuutustoiminnan varat**	558	-	132	2 802	-	3 492
Henkivakuutustoiminnan varat***	305	-	5 746	3 122	-	9 173
Saamistodistukset	-	401	266	5 446	-	6 113
Osakkeet ja osuudet	-	-	91	327	-	418
Muut saamiset	3 929	-	423	-	-	4 352
Yhteensä 31.12.2012	76 577	401	10 392	11 696	703	99 769
Yhteensä 31.12.2011	70 672	753	7 219	12 852	410	91 905

Milj. e			Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat*****	Muut velat	Suojaavat johdannaiset	Yhteensä
Velat						
Velat luottolaitoksille	-	-	-	1 965	-	1 965
Kaupankäynnin rahoitusvelat (pl. johdannaiset)	-	-	3	-	-	3
Johdannaissopimukset	-	-	3 743	-	419	4 162
Velat asiakkaille	-	-	-	49 650	-	49 650
Vahinkovakuutustoiminnan velat****	-	-	3	2 589	-	2 592
Henkivakuutustoiminnan velat*****	-	-	5 371	3 600	-	8 970
Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat	-	-	-	19 270	-	19 270
Velat, joilla huonompi etuoikeus kuin muilla veloilla	-	-	-	1 114	-	1 114
Muut velat	-	-	-	4 909	-	4 909
Yhteensä 31.12.2012	-	-	9 119	83 097	419	92 635
Yhteensä 31.12.2011	-	-	6 117	79 151	395	85 663

*Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat erät sisältävät kaupankäynnin rahoitusvarat, alkuperäisen kirjaamisen yhteydessä käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi luokitellut rahoitusvarat ja sijoitussidonnaisten vakuutusten ja sijoitussopimusten katteena olevat sijoitukset sekä sijoituskiinteistöt.

**Vahinkovakuutustoiminnan varat on eritelty liitetiedossa 15.

*** Henkivakuutustoiminnan varat on eritelty liitetiedossa 16.

****Vahinkovakuutustoiminnan velat on eritelty liitetiedossa 17.

*****Henkivakuutustoiminnan velat on eritelty liitetiedossa 18.

*****Sisältää sijoitussidonnaisten vakuutusten vastuuvelan tasearvon

Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat on arvostettu kirjanpidossa jaksotettuun hankintameno.

Näille velkakirjoille markkinoilta saatavilla olevan informaation ja vakiintuneiden arvostusmenetelmien avulla arvioitu käypä arvo oli joulukuun lopussa n. 631 miljoonaa euroa kirjanpitoarvoa korkeampi.

Huonommalla etuoikeudella olevat velat on arvostettu jaksotettuun hankintameno.

Liite 14. Käypään arvoon arvostettujen rahoitus-instrumenttien ryhmittely arvostusmenetelmän mukaisesti

Varojen käyvät arvot 31.12.2012, milje

	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	125	209	23	358
Vahinkovakuutustoiminta	-	13	6	19
Henkivakuutustoiminta	-	7	80	87
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	7	4 403	25	4 436
Vahinkovakuutustoiminta	1	0	-	1
Henkivakuutustoiminta	-	130	-	130
Myytävissä olevat				
Pankkitoiminta	4 514	1 209	49	5 772
Vahinkovakuutustoiminta	1 799	759	244	2 802
Henkivakuutustoiminta	1 626	789	707	3 122
Yhteensä	8 072	7 520	1 135	16 727

Varojen käyvät arvot 31.12.2011, milje

	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	105	164	13	281
Vahinkovakuutustoiminta	-	-	6	6
Henkivakuutustoiminta	-	-	93	93
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	15	3 284	9	3 307
Vahinkovakuutustoiminta	0	0	-	0
Henkivakuutustoiminta	-	50	-	50
Myytävissä olevat				
Pankkitoiminta	5 869	1 262	47	7 179
Vahinkovakuutustoiminta	1 725	552	257	2 534
Henkivakuutustoiminta	2 011	392	737	3 139
Yhteensä	9 725	5 704	1 161	16 590

Velkojen käyvät arvot 31.12.2012, milje

	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	-	3	-	3
Vahinkovakuutustoiminta	-	-	-	-
Henkivakuutustoiminta	-	-	-	-
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	21	4 056	85	4 162
Vahinkovakuutustoiminta	3	0	-	3
Henkivakuutustoiminta	-	-	-	-
Yhteensä	23	4 059	85	4 168

Velkojen käyvät arvot 31.12.2011, milje

	Taso 1*	Taso 2**	Taso 3***	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat				
Pankkitoiminta	1	-	-	1
Vahinkovakuutustoiminta	-	-	-	-
Henkivakuutustoiminta	-	-	-	-
Johdannaissopimukset				
Pankkitoiminta	23	3 124	85	3 232
Vahinkovakuutustoiminta	0	0	-	1
Henkivakuutustoiminta	-	0	-	0
Yhteensä	24	3 125	85	3 234

* Hierarkiatasoon 1 ryhmitellyt erät koostuvat suurimmissa pörsseissä listatuista osakkeista, noteeratuista yritysten velkapapereista, vähintään luottoluokituksen A- omaavien valtioiden ja rahoituslaitosten velkapapereista sekä pörssijohdannaisista. Kyseisten instrumenttien käypä arvo määräytyy markkinoilta saatavien noteerausten perusteella.

** Arvostusmenetelmät, jotka perustuvat luotettaviin laskentaparametreihin. Hierarkiatasoon 2 luokiteltujen instrumenttien käyvällä arvolla tarkoitetaan arvoa, joka on johdettavissa rahoitusvälineen osien tai vastaavien rahoitusvälineiden markkina-arvosta; tai arvoa, joka on lasketta-vissa rahoitusmarkkinoilla yleisesti hyväksytyillä arvostusmalleilla ja -menetelmillä, jos markkina-arvo on niiden avulla luotettavasti arvioitavissa. Tähän hierarkiatasoon on luokiteltu Pohjola-konsernin OTC-johdannaiset, valtion velkasitoumukset, yritysten ja rahoituslaitosten velka-paperit, osto- ja takaisinmyyntisopimukset (repo) sekä lainaksi annetut tai saadut arvopaperit.

*** Arvostusmenetelmät, joiden laskentaparametreihin sisältyy erityistä epävarmuutta. Hierarkiatasoon 3 luokitellut instrumentit arvostetaan hinnoittelumalleilla, joiden laskentaparametreihin sisältyy epävarmuutta. Kyseiseen taseryhmään sisällytetään kompleksisemmat OTC-johdannaiset, tietyt private equity sijoitukset, epälikvidit lainat, strukturoidut lainat ml. arvopaperistetut lainat ja strukturoidut velkakirjat sekä hedge-rahastot.

Siirrot käyvän arvon arvostuksen tasojen välillä

Vuoden 2012 aikana on tasosta 1 tasoon 2 siirretty joukkolainoja 130 miljoonaa euroa, luottoluokitusten muutosten vuoksi.

Liite 15. Vahinkovakuutustoiminnan varat

Milj. e	31.12.2012	31.12.2011	Muutos, %
Sijoitukset			
Lainat ja muut saamiset	104	117	-11
Osakkeet ja osuudet	409	435	-6
Kiinteistöt	112	98	15
Saamistodistukset	1 960	1 540	27
Johdannaisopimukset	1	0	
Muut osuudet	452	565	-20
Yhteensä	3 038	2 754	10
Muut varat			
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	41	35	17
Muut			
Ensivakuutustoiminta	290	262	11
Jälleenvakuutustoiminta	91	121	-25
Rahat ja pankkisaamiset	10	6	89
Muut saamiset	20	26	-21
Yhteensä	454	451	1
Vahinkovakuutustoiminnan varat	3 492	3 205	9

Liite 16. Henkivakuutustoiminnan varat

Milj. e	31.12.2012	31.12.2011	Muutos, %
Sijoitukset			
Lainat ja muut saamiset	168	226	-26
Osakkeet ja osuudet	1 702	2 470	-31
Kiinteistöt	156	120	30
Saamistodistukset	1 506	762	98
Johdannaissopimukset	130	50	
Yhteensä	3 663	3 628	1
Sijoitussidonnaisten vakuutusten katteena olevat sijoitukset			
Osakkeet, osuudet ja muut sijoitukset	5 373	3 262	65
Muut varat			
Siirtosaamiset ja maksetut ennakot	44	32	38
Muut			
Ensivakuutustoiminta	12	12	0
Jälleenvakuutustoiminta	77	71	8
Rahat ja pankkisaamiset	3	0	
Yhteensä	137	115	18
Henkivakuutustoiminnan varat	9 173	7 006	31

Liite 17. Vahinkovakuutustoiminnan velat

Milj. e	31.12.2012	31.12.2011	Muutos, %
Korvausvastuu			
Eläkemuotoinen korvausvastuu	1 205	1 155	4
Muu korvausvastuu	788	789	0
Yhteensä	1 993	1 944	3
Vakuutusmaksuvastuu	455	422	8
Muut velat	144	142	1
Yhteensä	2 592	2 508	3

Liite 18. Henkivakuutustoiminnan velat

Milj. e	31.12.2012	31.12.2011	Muutos, %
Sijoitussidonnaisten vakuutusten vakuutusvelka	4 288	3 210	34
Sijoitussopimukset	1 082	67	
Vakuutusvelka	3 578	3 644	-2
Muut velat	21	10	
Yhteensä	8 970	6 932	29

Vakuutusvelka sisältää vakuudellisista koronvaihtosopimusten käyvän arvon muutosta 163 miljoonaa euroa (62).

Liite 19. Yleiseen liikkeeseen lasketut velkakirjat

Milj. e	31.12.2012	31.12.2011	Muutos, %
Joukkovelkakirjalainat	13 612	11 525	18
Sijoitustodistukset, yritystodistukset ja ecp:t	5 514	8 183	-33
Muut	144	297	-51
Yhteensä	19 270	20 005	-4

Liite 20. Käyvän arvon rahasto verojen jälkeen

Milj. e	31.12.2012	31.12.2011	Muutos, %
Saamistodistukset	85	-181	
Osakkeet ja osuudet	207	-17	
Muut	48	10	
Yhteensä	339	-188	

Negatiivinen käyvän arvon rahasto purkautuu omaisuuden arvonnousujen ja tulosvaikutteisten arvonalentumiskirjausten kautta.

Käyvän arvon rahasto ennen veroja oli 499 miljoonaa euroa (-249) ja siihen liittyvä laskennallinen verovelka oli 110 miljoonaa euroa (laskennallinen verosaaminen 61). Katsauskauden lopussa käyvän arvon rahastossa oli oman pääoman ehtoisten instrumenttien positiivisia arvonneutoksia yhteensä 260 miljoonaa euroa (198) ja negatiivisia arvonneutoksia yhteensä 21 miljoonaa euroa (211).

Liite 21. Omat varat ja vakavaraisuus

Omat varat ja vakavaraisuus, milj. e	31.12.2012	31.12.2011	Muutos-%
Ensisijaiset omat varat (Tier 1)			
OP-Pohjola-ryhmän oma pääoma	7 134	6 242	14
Poistetaan vakuutusyhtiöiden vaikutus omasta pääomasta (ml. OVY:n tasoitusmäärä)	-160	178	
Käyvän arvon rahasto, siirto Tier 2:een	-82	144	
Lisäosuuspääomat, jotka eivät liity omaan pääomaan	620	622	0
Rajoituksettomat ensisijaiset omat varat (Core Tier 1) ennen vähennyksiä ja pääomalainoja	7 513	7 186	5
Aineettomat hyödykkeet	-372	-342	9
Eläkevastuun ylikate ja sijoituskiinteistöjen käypiin arvoihin arvostus ja laskennalliset verosaamiset tappiosta	-100	-119	-16
Suunniteltu voitonjako / hallituksen esittämä voitonjako	-68	-61	12
Sijoitukset vakuutus- ja rahoituslaitoksiin	-1 210	-1 157	5
Arvonalentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-249	-271	-8
Muiden Tier 1-varojen alijäämä	-163	-484	
Core Tier 1 omat varat	5 352	4 753	13
Pääomalainat	201	223	-10
Toissijaisten omien varojen alijäämä	-364	-706	-48
Siirto Core Tier 1 omiin varoihin	163	484	
Ensisijaiset omat varat (Tier 1)	5 352	4 753	13

Toissijaiset omat varat (Tier 2)

Käyvän arvon rahasto (pl. rahavirran suojauksen arvostus)	34	-154	
Ikuiset lainat	0	285	-100
OVY:n tasoitusmäärä	218	215	1
Debentuurilainat	842	375	
Sijoitukset vakuutus- ja rahoituslaitoksiin	-1 210	-1 157	5
Arvonalentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-249	-271	-8
Siirto ensisijaisiin omiin varoihin	364	706	-48
Toissijaiset omat varat (Tier 2)	0	0	
Omat varat yhteensä	5 352	4 753	13

Riskipainotetut erät

Luotto- ja vastapuoliriski	32 575	30 556	7
Valtio- ja keskuspankkivastuut	46	175	-74
Luottolaitosvastuut	1 208	1 450	-17
Yritysvastuut	19 870	18 370	8
Vähittäisvastuut	8 298	7 573	10
Muut	3 153	2 989	5
Markkinariski	723	571	27
Operatiivinen riski	2 954	2 903	2
Muut	1 841	-	

Yhteensä **38 093** **34 030** **12**

Riskipainotetut erät pl. siirtymäsäännökset **36 252** **34 030** **7**

Omien varojen vaade

Luotto- ja vastapuoliriski	2 606	2 445	7
Markkinariski	58	46	27
Operatiivinen riski	236	232	2
Muut	147	-	

Yhteensä **3 047** **2 722** **12**

Omien varojen vaade pl. siirtymäsäännökset **2 900** **2 722** **7**

Suhdeluvut, %	31.12.2012	31.12.2011	Muutos, %-yksikköä
Siirtymäsäännöksillä			
Vakavaraisuussuhde	14,1	14,0	0,1
Tier 1 vakavaraisuussuhde	14,1	14,0	0,1
Core Tier 1 vakavaraisuussuhde	14,1	14,0	0,1
Pl. Siirtymäsäännökset			
Vakavaraisuussuhde	14,8	14,0	0,8
Tier 1 vakavaraisuussuhde	14,8	14,0	0,8
Core Tier 1 vakavaraisuussuhde	14,8	14,0	0,8
Vakavaraisuus*, milj. e	31.12.2012	31.12.2011	Muutos-%
Siirtymäsäännöksillä	2 305	2 031	13
Pl. siirtymäsäännökset	2 452	2 031	20

*Vähimmäisvaatimuksen ylittävä omien varojen määrä

Finanssivalvonnalta saadun luvan mukaisesti yhteenliittymän vähittäis-, yritys- ja luottolaitosvastuissa siirryttiin käyttämään sisäisten luottoluokitusten menetelmää (IRBA) joulukuussa 2011. Yritys- ja luottolaitosvastuissa käytetään sisäisten luokitusten perusmenetelmää (FIRB).

Liite 22. OP-Pohjola-ryhmän rahoitus- ja vakuutusryhmittymän valvonnasta annetun lain mukainen vakavaraisuus

Milj. e	31.12.2012	31.12.2011	Muutos-%
OP-Pohjola-ryhmän omat pääomat	7 134	6 242	14
Osuuspääoma, pääomalainat, ikuiset lainat ja debentuurilainat	1 676	1 518	10
Muut omiin varoihin sisällyttömät toimialakohtaiset erät	-1	-12	-92
Liikearvo ja aineettomat hyödykkeet	-1 272	-1 114	14
Tasointumäärä	-212	-271	-22
Suunniteltu voitonjako	-68	-61	12
Omista varoista vähennettävät IFRS-erät*	-179	-164	10
Arvon alentumiset - odotetut tappiot alijäämä	-498	-542	-8
Ryhmittymän omat varat yhteensä	6 581	5 596	18
Luottolaitostoiminnan omien varojen vaade**	3 047	2 722	12
Vakuutusliiketoiminnan omien varojen vaade***	421	388	8
Ryhmittymän omien varojen vähimmäismäärä yhteensä	3 468	3 111	12
Ryhmittymän vakavaraisuus	3 112	2 486	25
Ryhmittymän vakavaraisuus-suhde (omat varat/omien varojen vähimmäismäärä)	1,90	1,80	5

* Eläkevastuun ylikate, Sijoituskiinteistöjen käypiin arvoihin arvostus, Käyvän arvon rahastosta rahavirran suojauksen osuus

** Riskipainotetut sitoumukset x 8 %

*** Toimintapääoman minimi

Liite 23. Annetut vakuudet

Milj. e	31.12.2012	31.12.2011	Muutos, %
Omien velkojen ja sitoumusten puolesta annetut			
Kiinnitykset	1	1	
Pantit	4 633	6 834	-32
Muut	583	492	19
Annetut vakuudet yhteensä	5 218	7 327	-29

Liite 24. Taseen ulkopuoliset sitoumukset

Milj. e	31.12.2012	31.12.2011	Muutos, %
Takaukset	948	1 084	-13
Takuuvastuut	1 688	1 612	5
Pantit	3	2	75
Luottolupaukset liittyvät sitoumukset	10 855	10 363	5
Muut	455	248	83
Muut	479	606	-21
Taseen ulkopuoliset sitoumukset yhteensä	14 428	13 914	4

Liite 25. Johdannaissopimukset

31.12.2012, milj. e	Nimellisarvot / jäljellä oleva juoksuaika				Käyvät arvot*	
	Alle 1 v	1–5 v	Yli 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset	44 687	78 829	38 926	162 441	4 371	3 715
Valuuttajohdannaiset	19 859	2 746	517	23 122	294	340
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset	303	819	6	1 127	50	0
Luottojohdannaiset	122	92	-	214	10	2
Muut johdannaiset	288	584	78	950	37	37
Johdannaiset yhteensä	65 259	83 069	39 527	187 855	4 762	4 094

31.12.2011, milj. e	Nimellisarvot / jäljellä oleva juoksuaika				Käyvät arvot*	
	Alle 1 v	1–5 v	Yli 5 v	Yhteensä	Varat	Velat
Korkojohdannaiset	44 769	86 886	37 628	169 283	2 798	2 659
Valuuttajohdannaiset	17 995	2 338	732	21 065	625	419
Osake- ja indeksisidonnaiset johdannaiset	213	1 110	6	1 328	55	1
Luottojohdannaiset	45	191	-	236	2	2
Muut johdannaiset	239	358	22	619	27	26
Johdannaiset yhteensä	63 261	90 882	38 388	192 531	3 507	3 108

* Käyvät arvot sisältävät kertyneet korot, jotka taseessa esitetään muissa varoissa tai varauksissa ja muissa veloissa.

OP-Pohjola-ryhmän johdannaissopimusten käytetään johdannaisten nettoutusta. Tässä liitetiedossa johdannaissopimukset on kuitenkin esitetty bruttomääräisinä

Liite 26. Liiketapahtumat lähipiirin kanssa

OP-Pohjola-ryhmän lähipiiri muodostuu OP-Pohjola-ryhmän tilinpäätökseen yhdistellyistä yhtiöistä, osakkuusyhtiöistä, hallintohenkilöistä ja muista lähipiiriin kuuluvista yhtiöistä. OP-Pohjola-ryhmän hallintohenkilöihin luetaan OP-Pohjola-ryhmän pääjohtaja (OP-Pohjola osk:n johtokunnan puheenjohtaja), OP-Pohjola osk:n toimitusjohtaja, johtokunnan jäsenet ja varajäsenet sekä hallintoneuvoston jäsenet ja varajäsenet sekä näiden läheiset perheenjäsenet. Hallintohenkilöiden lähipiiriin luetaan myös yhtiöt, joissa hallintohenkilöllä tai hallintohenkilön läheisellä perheenjäsenellä on huomattava vaikutusvalta. Muihin lähipiiriin kuuluviin yhteisöihin luetaan OP-Eläkekassa ja OP-Eläkesäätiö.

Lähipiirille myönnettyissä lainoissa noudatetaan normaaleja luottoehtoja. Lainat on sidottu yleisesti käytössä oleviin viitekorkoihin.

Lähipiiriliiketoimissa ei ole tapahtunut olennaisia muutoksia 31.12.2011 jälkeen.

OP-Pohjola-ryhmän tuloksen esittelee lehdistötilaisuudessa medialle pääjohtaja Reijo Karhinen 6.2.2013 klo 12.00 osoitteessa Vääksyntie 4, Vallila, Helsinki.

Pohjola Pankki Oyj julkaisee oman tilinpäätöstiedotteensa.

Taloudellinen informaatio 2013

Vuoden 2012 tilinpäätöstiedotteen ja vuoden 2013 osavuosisikatsausten julkaisupäivät:

Osavuosisikatsaus 1.1.–31.3.2013	2.5.2013
Osavuosisikatsaus 1.1.–30.6.2013	31.7.2013
Osavuosisikatsaus 1.1.–30.9.2013	30.10.2013

OP-Pohjola osk Johtokunta

LISÄTIEDOT

Pääjohtaja Reijo Karhinen, puh. 010 252 4500
Talousjohtaja Harri Luhtala, puh. 010 252 2433
Viestintäjohtaja Carina Geber-Teir, puh. 010 252 8394

JAKELU

NASDAQ OMX Helsinki Oy
LSE London Stock Exchange
SIX Swiss Exchange
Keskeiset tiedotusvälineet
op.fi ja pohjola.fi